

ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ, Ε;
BUSINESS AS USUAL.

antifa deltio #9
november 2015

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΙΣ
“ΚΑΛΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ”,
ΣΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΗ
ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ,
ΣΕ ΕΚΕΙΝΟΥΣ ΚΙ ΕΚΕΙΝΕΣ
ΠΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΙ
ΣΤΗΝ ΑΜΝΗΣΙΑ

ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ
ΣΤΕΚΙ ΝΟΜΙΚΗΣ

“Το νομικό καθεστώς του πολιτικού πρόσφυγα το αναλύουμε [...] στις αναδείξεις σημειώσεις ως ιδιαίτερα επίκαιρο, ιδίως τη σημερινή εποχή, όπου η έννοια του πολιτικού πρόσφυγα έχει νοθευτεί από αυτή του οικονομικού πρόσφυγα και του λαθρομετανάστη...”
Ζωή Παπασιώπη-Πασιά, Δίκαιο Καταστάσεως Αλλοδαπών, 2007

ΟΡΟΛΟΓΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

1

Με τον όρο αντιμεταναστευτική πολιτική δεν εννοούμε μία στρατηγική που έχει ως στόχο της την παύση, την παρεμπόδιση, την καταστολή της μετανάστευσης και την σταδιακή εξάλειψη της. Αντίθετα, αντιλαμβάνομαστε και εννοούμε την αντιμεταναστευτική πολιτική ως μία πολιτική που αναλαμβάνει να οργανώσει το πλαίσιο για την πλέον παραγωγική διαχείριση της μετανάστευσης. Η αντί-μεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους είναι μία εργατική πολιτική σε περίοδο κρίσης και ως τέτοια είναι συνεχής. Συνεπώς, δεν εξαρτάται από την εκάστοτε κυβέρνηση, δεν μεταβάλλεται εν μία -έστω “ιστορική”- νυκτί. Καλό είναι να θυμόμαστε, ότι οι κρατικοί σχηματισμοί δεν ανακαλύπτουν τους εαυτούς τους φτου και απ’ την αρχή κάθε μέρα.

Αυτό το “αντί-”, λοιπόν, ως πρώτο συνθετικό του παραπάνω όρου δεν αποδίδει παρά μία λειτουργική απαγόρευση: την πολιτική απαγόρευση των μεταναστών και των μεταναστριών, αυτό το “αντί-” στρέφεται ενάντια στο πολυεθνικό προλεταριάτο σαν ιστορικό υποκείμενο. Οι μετανάστες και οι μετανάστριες μπορούν να αντιμετωπίζονται ελεύθερα ως εισβολείς ή θύματα της ανθρωπιστικής κρίσης, ως εν δυνάμει τρομοκράτες ή αντικείμενο παρατήρησης και φιλανθρωπίας, ως διαπραγματεύσιμα νούμερα σε κάποιες “έκτακτες συνόδους” ή ως εγκληματίες, πάντως όχι σαν αυτό που πραγματικά είναι: *κοινωνικοί προλετάριοι, με όλη την ελευθερία και όλη την αξιοπρέπεια που αξίζει σε μια τέτοια παραδοχή.*

2

Ο όρος ελλάδα/ευρώπη-φρονύρι λανθασμένα γίνεται αντιληπτός σαν εικόνα από τα ιπποτικά κάστρα του μεσαίωνα, κι αν αυτό συμβαίνει, είναι μεταξύ άλλων γιατί, η εικόνα αντικαθιστά τη λειτουργία στο πλαίσιο ενόησης του όρου. Η ελλάδα και ο ευρωπαϊκός χώρος δεν είναι μία περιοχή [territory] που κάποιος είτε-μπαίνει-είτε-δεν-μπαίνει-και-τέλος. Κάθε άλλο. Ο όρος αντιστοιχεί σε ένα εκτεταμένο σύμπλεγμα συνόρων που εκτείνονται (αλλεπάλληλα ή διακεκομμένα, συνεχώς ή αποσπασματικά, διαρκώς ή στιγμιαία) σε όλη την επικράτεια της βόρειας αφρικής, της μεσογείου και της ευρωπαϊκής ένωσης. Τα σύνορα αυτά είναι εξωτερικά ή εσωτερικά, εθνικά ή διεθνή, υλικά ή “άυλα”, χερσαία, θαλάσσια, υπερτεχνολογικά ή μεταλλικά- τα σύνορα αυτά πολλαπλασιάζονται και μετατοπίζονται, δεν “ανοίγουν”. Οι σκοποί και οι μέθοδοι της συνοριακής διαδικασίας - η είσοδος ή όχι, ο έλεγχος, η καταγραφή, η ζωή ή ο θάνατος- πραγματοποιούνται με την εντατική εργασία ενός συνόλου στρατο-αστυνομικών, γραφειοκρατικών, τεχνοεπιστημονικών και εγκληματικών (μαφίες) δομών και μηχανισμών.

Το σύμπλεγμα που συναρθρώνουν οι παραπάνω μηχανισμοί αντιστοιχεί σε μία αποκεντρωμένη μεν, τεράστια δε επιχείρηση ή επιβμένο αλλιώς: η διαχείριση των μεταναστών/τριών εργατών/τριών πραγματοποιείται πάνω σε ένα έδαφος αδιάκοπων χρηματικών ροών, υλικών-υλικότατων ανταλλαγών με κέρδος και κόστος. Αυτές οι χρηματικές ροές, σαν στρατιωτικές ή κοινωνικές δαπάνες, μπορεί να ξεκινούν από τα ευρωπαϊκά ταμεία ή να έχουν μία εθνική προέλευση, μπορεί να διασταυρώνονται στις επενδύσεις μίας ιδιωτικής εταιρίας παροχής στρατιωτικών υπηρεσιών, να περνούν μέσα από το υπουργείο δημόσιας τάξης και να καταλήγουν σε ένα πλήθος μεγαλύτερων ή μικρότερων αφεντικών, από την frontex μέχρι τον ερυθρό σταυρό, κι από το οργανωμένο (κρατικοποιημένο) έγκλημα μέχρι τις επιχειρήσεις catering.

Από την άλλη, οι διαδικασίες, οι μέθοδοι και οι ποιότητες των κοινωνικών σχέσεων στον τομέα της πολιτικής διαχείρισης της μετανάστευσης αποτυπώνουν με την μέγιστη δυνατή ευκρίνεια, τις οργανωτικές αρχές και τις προθέσεις του милитарισμού του 21ου αιώνα: από τον πάνοπλο συγγενικό στρατό μέχρι τους έλληνες λιμενόματσους, που φέρονται στον δημόσιο λόγο σαν “διασώστες” και σωτήρες, μέχρι την στελέχωση των υπηρεσιών ταυτοποίησης από ένστολους, γίνεται ολόένα και πιο σαφές, πως ο πολιτικός έλεγχος της μετανάστευσης και της κοινωνικής αναπαραγωγής του πολυεθνικού προλεταριάτου καθίσταται λειτουργική και οργανική αρμοδιότητα του στρατιωτικού βραχίονα του κράτους.

3

Οι δυτικές κοινωνίες έχουν συνηθίσει να αντιλαμβάνονται τον πόλεμο σαν μία σειρά προσεκτικά οργανωμένων στρατιωτικών επιχειρήσεων με μία δεδομένη αρχή και ένα εξίσου δεδομένο (και αναπόφευκτο) τέλος- τόσο χρονικά όσο και τοπικά. Τις τελευταίες δεκαετίες δε, έχουν εθιστεί στην παρακολούθηση της ζωντανής αναμετάδοσης του και, ταυτόχρονα, όσο περισσότερο τον παρακολουθούν τόσο λιγότερο τον αντιλαμβάνονται σαν ένα πραγματικό συμβάν σε ένα ιστορικό συνεχές.

Όσον αφορά εμάς, η αυξανόμενη ένταση των διακρατικών ανταγωνισμών σε όλο τον πλανήτη είναι πόλεμος - είναι ο τέταρτος παγκόσμιος πόλεμος- είτε εμφανίζεται σαν “ανθρωπιστικές επεμβάσεις” είτε σαν “πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία”. Τα δυτικά κράτη, και μαζί τους το ελληνικό κράτος, συμμετέχουν σ’ αυτόν τον πόλεμο -στην Μέση Ανατολή, στην Ασία, στην Αφρική, στην Ουκρανία- είτε σαν διοργανώτριες χώρες είτε σαν η απαραίτητη στήριξη στα μετώπισθεν. Έχει ειπωθεί (ήδη από την προηγούμενη δεκαετία) και συνεχίζει ισχύει πως τα σύνορα και η επικράτεια της ευρώπης είναι για τους μετανάστες και τις μετανάστριες *το δεύτερο μέτωπο του ίδιου πολέμου.*¹

4

Η εργατική δύναμη είναι η οπτική του κεφαλαίου για τον κόσμο. Ο κόσμος των ζωντανών δεν είναι παρά η αδιάφορη και πολλές φορές

απεικταία συνοδεία της. Η δύνα του κεφαλαίου για εργατική δύναμη δεν είναι ανάγκη να σημαίνει αγάπη για τον κόσμο των ζωντανών. Πολλές φορές μάλιστα σημαίνει το ακριβώς αντίθετο· όπως μας λέει η Sylvia Federici, υπάρχουν ιστορικές περιόδους όπου πρέπει «τα ζωντανά σώματα να πεθάνουν για να ζήσει η εργατική δύναμη». Δηλαδή η παραγωγή της εργατικής δύναμης μπορεί να έχει μία ανάστροφη όψη, μία όψη υπολογισμένου θανάτου, σχεδιασμένης καταστροφής. Η καπιταλιστική ιστορία είναι γεμάτη από τέτοιες στιγμές. «Σε κάθε μεγάλη μεταβολή της καπιταλιστικής ανάπτυξης υπάρχει μία στιγμή που μπορεί να περιγραφεί σαν η αιώνια επιστροφή της πρωταρχικής συσσώρευσης. Οι παλιές συνθήκες πρέπει να καταστραφούν, το προλεταριάτο να “απελευθερωθεί” από το παρελθόν του και ο μόνος τρόπος είναι με τη φωτιά και το αίμα, τον πόλεμο και τη βία του. Οι Ναπολεόντιοι πόλεμοι που δημιούργησαν το ευρωπαϊκό εργασιακό προλεταριάτο, οι δύο παγκόσμιοι πόλεμοι που οδήγησαν στην “εκρηκτική ανάπτυξη” των μεταπολεμικών χρόνων, είναι δύο ξεκάθαρα παραδείγματα όπου η πρωταρχική συσσώρευση αντιχτεί από το παρελθόν σαν μεγάλη χαμπάνας»

Ζωή ή Θάνατος; Στρατόπεδο ή Νοσοκομείο;

Είναι χαρακτηριστικό πως ο μαζικός θάνατος μεταναστών και μεταναστριών στα χερσαία και τα θαλάσσια σύνορα της ευρώπης γίνεται αντιληπτός και σχολιάζεται σαν ένα αναπόφευκτο ατύχημα. Οι μετανάστες/στρίες εργάτες/τριες δολοφονούνται εδώ και δύο δεκαετίες με χίλιους τρόπους. Κι αυτό ούτε τυχαίο είναι ούτε πολιτικό λάθος. Είναι συνεπές στοιχείο της διαδικασίας υποτίμησης της σύγχρονης εργατικής τάξης: κι αυτή η υποτίμηση συνίσταται (και) στην συμπίεση του κόστους αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης και μπορεί να φτάνει στην εξόντωση, στον μαζικό θάνατο. Το έχουμε ξαναπεί: ο πόλεμος είναι η συνέχεια της πολιτικής διαχείρισης του πολυεθνικού προλεταριάτου με άλλα μέσα.

Από την άλλη, λέμε πως η “προνοιακή” πολιτική που εξήγγειλε η φαιρορζ κυβέρνηση ήδη αρκετά χρόνια πριν τον σχηματισμό της, αυτές οι δόσεις “ανθρωπισμού” στα στρατόπεδα συγκέντρωσης που “έκλειναν” δεν ήταν τίποτε άλλο παρά το απαραίτητο συμπλήρωμα στην διαδικασία που προσπαθήσαμε να σκιαγραφήσουμε παραπάνω. Και δεν ήταν ούτε καν στάχτη στα μάτια. Η διάχυτη “αλληλεγγύη”, οι δομές “φιλοξενίας”, η “ευρώπη της αλληλεγγύης”, όλα αυτά με αντικείμενο και επίκεντρο (σχεδόν αποκλειστικά) τους σύρους και σύριες πρόσφυγες δεν συνιστούν μία αλλαγή παραδείγματος για την μεταναστευτική πολιτική. Επιβεβαιώνουν απλώς την υποψία μας πως η στρατιωτική διαχείριση του πολυεθνικού προλεταριάτου μπορεί να παραλληλίζεται με διαθέσεις επιλεκτικής περιθάλψης.

Οι μεταναστευτικές “ροές”- αυτή η ελεεινά κινική γραφειοκρατική ορολογία- είναι μετακινούμενη εργατική δύναμη σε μία συγκυρία έντασης του πολέμου των αφεντικών ενάντια στην εργατική τάξη και του πολέμου των αφεντικών μεταξύ τους.

Ό,τι ονομάστηκε από τα αφεντικά και το κράτος “ανθρωπιστική” κρίση, “προσφυγική” κρίση, “κρίση αλληλεγγύης” και ό,τι εμπίπτει στα “μέτρα” αντιμετώπισης της δεν είναι για μας παρά άλλο ένα επεισόδιο του πολέμου. Όσα εκτίθενται παρακάτω, γράφονται υπό αυτό το πρίσμα.

[...] ΟΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ, ΤΑ ΜΟΥΣΕΙΑ, ΤΑ ΘΕΑΤΡΑ, ΤΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ, ΤΑ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ, ΣΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΙ ΜΕΣΩ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΥΡΙΩΣ Η ΜΕΤΑΔΟΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΜΠΟΡΕΙ ΚΑΛΙΣΣΤΑ ΝΑ ΕΥΔΟΚΙΜΟΥΝ ΔΙΠΛΑ ΣΤΑ ΣΤΡΑΤΟΠΕΔΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ.³

Ήταν οι πρώτες πρωινές ώρες της 3ης Οκτώβρη του 2013. Ξημέρωσε εκεί στην κεντρική Μεσόγειο. Μέσα στη φυσική της ηρεμία, ακόμη και ένας θεός θα έπρεπε να προσπαθήσει πολύ για να προσέξει πως ένα υπεράριθμο μικρό σκάφος αναποδογύριζε ξαφνικά στα ανοιχτά του γραφιακού νησιού Lampedusa. Λίγες ώρες αργότερα, το ιταλικό λιμενικό θα περισσένελεγε εκατοντάδες πτώματα ανώνυμων μεταναστών και μεταναστριών που ταξίδευαν, όπως χιλιάδες άλλοι και άλλες πιο πριν, με προορισμό την ξακουστή Ευρώπη. Το ναυάγιο εκείνου του γέρικου σκάφους δεν θα μπορούσε να προκαλέσει έκπληξη ακόμη και στον πιο προσεκτικό αναγνώστη των αστικών εφημεριδών. Σε λίγο καιρό θα ζοριζόταν ακόμη και να το ανασύρει από τη μνήμη του, σφιγμένο, όπως θα ήταν, ανάμεσα σε τόσα άλλα. Κάτι, όμως, το έκανε να ξεχωρίζει. Το ιταλικό κράτος, το ίδιο κράτος που άλλοτε εμβόλιζε εν ψυχρώ τα πλοία με τα απεγνωσμένα αλβανικά τους έμφυχα φορτία ή άφηνε στη τύχη τους κατα μεσής της Μεσογείου τα σκάφη που προέρχονταν απ’ τις ακτές της Βόρειας Αφρικής. Κήρυξε αυτή τη φορά ημέρα εθνικού πένθους για το χαμό όλων αυτών των άγνωστων αλλοεθνών. Ένα ολόκληρο έθνος πενθούσε, λοιπόν, για κάποιες και

1. Ενδεικτικά βλ. Η αντιμεταναστευτική πολιτική στα σύνορα είναι πόλεμος, Antifa Community, 04/2011 και Αντιμεταναστευτική Πολιτική στον Πάτο του Αιγαίου, περιοδικό Barricada # 7 και Frontex: η εμπροσθοφυλακή των μετόπισθεν #11.

2. Περιοδικό Antifa! Πόλεμος ενάντια στον φόβο, #40, Σπουδές στο Γαλανόμαυρο, Η παραξενιά του παράξενου εμπορεύματος: ιστορία της έννοιας “εργατική δύναμη”, pt2. Στο πρωτότυπο η υποσημείωση για την Sylvia Federici παραπέμπει στο “Ο Κάλιμπαν και η Μάγισσα: Γυναίκες, Σώμα και Πρωταρχική Συσσώρευση”, Εκδόσεις των Ξένων, 2011 και το απόσπασμα εντός εισαγωγικών είναι από το G. Caffentzis, “Η εργασία, η ενέργεια, η κρίση και το τέλος του κόσμου”, Μεταθανάτιες Σημειώσεις περί πυρηνικού πολέμου, Αρχείο 71, 2012

3. Η φράση αυτή είναι κλεμμένη από το βιβλίο του G. Steiner, Ο πύργος του Κουαντώφωνα, εκδ. Scripta. Ο Steiner δεν είναι δα και κανένας κομμουνιστής- είναι ακαδημαϊκός και “φιλοσοφεί” πάνω σε θέματα ιστορίας της κουλτούρας και του πολιτισμού. Στο συγκεκριμένο πόνημά του μας φάνηκε χρήσιμη η εξής σκέψη: ο Steiner λέει πως η βαρβαρότητα των δύο παγκοσμίων πολέμων, το Ολοκαύτωμα και τα στρατόπεδα συγκέντρωσης δεν ήταν εξωγενή, αντιθετικά στοιχεία στην ιστορία της ευρωπαϊκής κουλτούρας- υποστηρίζει πως οι κτηνώδεις, οι “κρίσεις” ήταν συστατικό στοιχείο της θέσμησης της ευρωπαϊκής ανθρωπιστικής κουλτούρας.

κάποιους που δεν γνώριζε· για κάποιους με τους οποίους όχι μόνο δεν τους ένωσε κανένας δεσμός και κανένα δίκαιο αίματος, αλλά που, αντιθέτως, είχαν δρομολογήσει μια κακόβουλη παραβίαση της εδαφικής του ακεραιότητας.

[...] Γιατί αυτή τη φορά δεν ήταν η απαγόρευση αλλά η ίδια η επιτέλεση του πένθους που αποδείχθηκε συνέχιση της βίας. Τα θεσμικά πρόσωπα που κήρυξαν εθνικό πένθος είναι τα ίδια που έχουν αναγκάσει εδώ και χρόνια χιλιάδες μετανάστες και μετανάστριες να ταξιδεύουν με αυτούς τους τόσο επισφαλείς και επικίνδυνους τρόπους, εξαιτίας των βίαιων αποκλεισμών που συνεπάγονται οι αυστηρές πολιτικές περιφρούρησης της Ευρώπης. Και τούτο μόνο ως προσβολή μνήμης νεκρών θα μπορούσε να χαρακτηριστεί. Αλλά η λειτουργικότητα του εν λόγω συμβάντος είχε πολλαπλά οφέλη. Μέσα στη διεθνή προσοχή της οποίας έτυχε, ο πρωθυπουργός της Ελλάδας Αντώνης Σαμαράς άδραξε την ευκαιρία που του προσφέρθηκε για να προωθήσει την πάγια αντιμεταναστευτική του ατζέντα. Με άλλα λόγια, αξιοποίησε επικοινωνιακά μια καταστροφή, με σκοπό την προώθηση εκείνων των πολιτικών που την προκάλεσαν. Σχεδόν δυο βδομάδες μετά το επίμαχο ναύαγιο, ο Σαμαράς επισκέφθηκε τη Μάλτα και την Ιταλία με σκοπό τον συντονισμό και την περαιτέρω θωράκιση της νότιας Ευρώπης απέναντι στα “ανεξέλεγκτα κύματα εισροής μεταναστών”. Άγιες ημέρες αργότερα, θα παρουσίαζε στη σύνοδο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις Βρυξέλλες επτά σημεία για την αντιμετώπιση της παρόντης μετανάστευσης. Όπως αναμενόταν, δεν θα παρέλειπε να μιλήσει και για την ανθρωπιστική καταστροφή της *Lampedusa*, επιχειρώντας έναν ακόμη ελιγμό. Είπε, λοιπόν, αναφορικά με τους χιλιάδες μετανάστες που φτάνουν στις ευρωπαϊκές ακτές χωρίς να έχουν πού να πάνε: “Είναι παγιδευμένοι, δεν έχουν παρελθόν, δεν έχουν παρόν, δεν έχουν μέλλον και προοπτική, και αυτό το θεωρώ μεγάλη ανθρωπιστική καταστροφή”. Η καταστροφή, λοιπόν, θα τους βρεί έτσι κι αλλιώς, είτε στο ταξίδι τους είτε στον προορισμό τους. Σε κάθε περίπτωση, εισβάλλει στη ζωή τους σαν μοιραίο συμβάν. Φέρει εκείνον τον αναπόδραστο χαρακτήρα που θα άρμοζε σε ένα φυσικό φαινόμενο.

[...] Η αστηροποίηση των συνοριακών ελέγχων κάνει ξεκάθαρο πως το επίθετο “κατάλληλη” καλεί επιτακτικά σε έναν επαναπροσδιορισμό της ίδιας της “αξίας της ζωής”, επαναορθώνοντας τα ισοζύγια των διασώσεων και των απωλειών, και επεμβαίνοντας σ’ εκείνο το “κοινωνικό φαντασιακό” που περιέγραψε ο Calhoun, το οποίο θα καλείται εφ’ εξής να συμφιλώσει το κοινό του ανθρωπιστικού θεάματος όχι πια με τις αναπόφευκτες απώλειες που λαμβάνουν χώρα σε συνθήκες πέραν του ανθρωπίνως δυνατού, αλλά με τις απώλειες ακριβώς αυτού του ανθρωπίνως δυνατού. Η ανθρωπιστική κοινότητα θεμελιώθηκε ιστορικά πάνω στην έννοια της “κρίσης”. Πάνω στα επιτακτικά δεδομένα που επιβάλλει ένα έκτακτο συμβάν. Η περίπτωση, όμως, της *Lampedusa*, και το ευρύτερο ζήτημα της διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, που αυτή παραδειγματικά αντιπροσωπεύει, σκιαγραφούν μια κρίση πιο “ξερή” και πιο κυριολεκτική. Μια κρίση που δεν προσφέρει την πολυτέλεια να την κοιτάξεις από μακριά και μια ανάγκη που γίνεται πιο επιτακτική ελλείψει αυτής της απόστασης. Η “ανθρωπιστική καταστροφή” που εκτυλίσσεται, εδώ και καιρό, στα “ενώλωτα” κατώφλια της Ευρώπης, αποκαλύπτει την καλά κρυμμένη λειτουργία του ανθρωπιστικού μηχανισμού. Η σκόπιμη απόκρυψη των πολιτικών χαρακτηριστικών σε όλα τα απόμακρα ανθρωπιστικά παραδείγματα, μέσω της προσεκτικής αποπολιτικοποίησης και φυσικοποίησης της εκάστοτε τραγωδίας⁴.

6.

ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ.

Α. Η αλήθεια είναι πως κανείς δεν περίμενε πως η κορύφωση της βίας σε επίπεδο “ορολογία” για τους/τις πολυεθνικούς/ές προλετάριους/ες θα έφτανε όταν θα απαλειφόταν κάθε συνθετικό (λαθρό-) ή επίθετο (παράνομοι, παράτυποι) που συνοδεύει τη λέξη μετανάστες. Ο δημόσιος λόγος από τα καφενεία μέχρι τον καθημερινό τύπο, από τον Ολάντ και τον έλληνα ΥΠΕΞ μέχρι τους πράκτορες των διάφορων think tank συμφωνούν: είναι υποχρέωση της ευρώπης να υποδεχτεί με αλληλεγγύη και ανθρωπισμό τους πρόσφυγες πολέμου- ωστόσο δεν μπορεί να απορροφήσει τους οικονομικούς μετανάστες, άλλωστε αυτοί ψάχνουν απλά καλύτερες ευκαιρίες διαβίωσης.

Φέτος το καλοκαίρι, η κυβέρνηση σύριζα/ανέλ, και το ειδικό της επιτελείο μετανάστευσης, καταδείχθηκαν, όσον αφορά την αντιμετώπιση της “πρωτοφανούς ανθρωπιστικής κρίσης”, από εχθρούς και φίλους, λίγο-πολύ σαν ένα μάτσο άσχετοι μαλάκες. Μακριά από μας τέτοια συμπεράσματα. Να τι έλεγαν ήδη τον Απρίλιο, αυτοί οι άσχετοι μαλάκες :

«Δεν υπάρχουν πλέον μετανάστες. Όλοι όσοι εισέρχονται στη χώρα μας είναι πρόσφυγες» τόνισε επίσης η αναπληρώτρια υπουργός Μεταναστευτικής Πολιτικής, Τασία Χριστοδουλοπούλου. Απηύθυνε, μάλιστα, νουθεσίες προς τους δημοσιογράφους, λέγοντας: «Για να βοηθήσετε, να αρχίσετε να τους αποκαλείτε πρόσφυγες, γιατί, αν μιλάτε για μετανάστες ή λαθρομετανάστες, η ΕΕ δεν θα εγρίνει κονδύλια». [...] «Τους πρόσφυγες πολέμου είμαστε υποχρεωμένοι να τους υποδεχόμαστε και να τους προσφέρουμε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης» συμπλήρωσε η αναπληρώτρια

4. Χρήστος Φιλιππίδης, Βιοπολιτικές αφηγήσεις σε φόντο λευκό, Η ιατρική αστυνομία ως χαρτογράφος της πόλης, εκδ. Futura, Μάρτιος 2015

υπουργός Μετανάστευσης. Στο Μέγαρο Μαξίμου πραγματοποιήθηκε διυπουργική σύσκεψη για το μεταναστευτικό, υπό την προεδρία του πρωθυπουργού, Αλέξη Τσίπρα. Μετά την ολολήρωσή του, ο κυβερνητικός εκπρόσωπος, Γαβριήλ Σακελλαρίδης, ανακοίνωσε ότι οι μετανάστες θα οδηγούνται σε κλειστού τύπου κέντρα στην ηπειρωτική Ελλάδα, στα οποία θα γίνεται διαχωρισμός σε πρόσφυγες και μετανάστες.⁵

Ας δούμε την πορεία αυτού του απαραίτητου διαχωρισμού, να αποτυπώνεται σε λόγια, έργα και πολιτικές επιλογές, φέτος το φθινόπωρο:

06/09: «Οι κατά τεκμήριο πρόσφυγες, όπως είναι οι Σύριοι, πρέπει να αφήνονται ελεύθεροι. Σε όσους από τους Σύρους επιθυμούν, θα πρέπει να χορηγείται άμεσα καθεστώς διεθνούς προστασίας και να αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες. Αντιθέτως, οι οικονομικοί μετανάστες θα πρέπει να μεταφέρονται σε προαναχωρησιακά κέντρα για να επιστρέψουν στις πατρίδες τους. [...] Επίσης, θα χρειασθεί η ρύθμιση του καθεστώτος προσωρινής διαμονής αυτών που θα έχουν εγκλωβισθεί στη χώρα έως ότου καταστεί η απομάκρυνσή τους ειρηνική (νόμος 3907/2011). Μπορούμε να αξιοποιήσουμε προσωρινά το εν λόγω εργατικό δυναμικό σε τομείς απασχόλησης όπου υπάρχει ζήτηση (π.χ. εποχική εργασία στη γεωργία ή την κτηνοτροφία) σε συγκεκριμένες περιοχές της χώρας. Με την καταγραφή τους, θα μπορούσαμε να ζητήσουμε επιπλέον κονδύλια από την Ε.Ε. για τη φιλοξενία τους.»⁶

25/09: «Τις επόμενες μέρες θα πρέπει να εγκαταστήσουμε άλλες έξι με επτά ομάδες με εξοπλισμό για τη λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων. Με τον τρόπο αυτό θα είναι ευκολότερο να διαχωρίζονται οι πραγματικοί αιτούντες άσυλο από τους οικονομικούς μετανάστες» ανέφερε μεταξύ άλλων η εκπρόσωπος της Frontex, Εύα Μονιούρη⁷

08/10: «Πρέπει να προστατεύσουμε τους πρόσφυγες που έχουν ανάγκη διεθνούς προστασίας. Όσοι όμως δεν χρήζουν διεθνούς προστασίας πρέπει να επιστρέψουν στις χώρες καταγωγής τους» δήλωσε ο προεδρεύων του Συμβουλίου και υπουργός Εξωτερικών του Λουξεμβούργου Γιαν Άσελμπορν⁸

25/10: «Οι άμεσες προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην παροχή προσωρινής στέγασης καθώς και για την οργάνωση της ταχείας και αποτελεσματικής επιστροφής των μεταναστών που δεν προορίζονται για άσυλο.»⁹

4/11: «Ο επικεφαλής της Frontex, Φαμπρίς Λεγκέρι, αναμένει περαιτέρω αύξηση της εισροής προσφύγων και μεταναστών στην Ευρώπη και ζητεί από τις χώρες της ΕΕ «να συλλαμβάνουν αν είναι απαραίτητο» όσους μετανάστες δεν έχουν δικαίωμα να λάβουν άσυλο. Σε συνέντευξη που παραχώρησε στη γερμανική εφημερίδα Bild ο Λεγκέρι τόνισε: «Όποιος έχει ταξιδέψει παράτυπα και δεν έχει δικαίωμα να λάβει άσυλο θα πρέπει να οδηγείται γρήγορα πίσω στη χώρα του». Προκειμένου να γίνεται αυτό, πρόσθεσε ο ίδιος, «αν είναι απαραίτητο θα πρέπει να συλλαμβάνονται και να κρατούνται» όσοι μετανάστες εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία.»¹⁰

Και άλλο ένα:

8/11: Μεγάλο ποσοστό των μεταναστών που φτάνουν στα ελληνικά νησιά –πάνω από το 20%– είναι Αφγανοί, οι οποίοι με βάση τα ισχύοντα στην Ε.Ε. δεν έχουν προσφυγικό προφίλ (εκτός συγκεκριμένων περιπτώσεων) και άρα δεν δικαιούνται άσυλο. Από τις 562.355 μετανάστες που έφθασαν στην Ελλάδα από τις αρχές του χρόνου (σύμφωνα με στοιχεία της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ), υπολογίζεται ότι 120.000 προέρχονται από το Αφγανιστάν, εθνότητα η οποία δεν εντάσσεται στο πρόγραμμα μετεγκατάστασης. Η Ελλάδα, ως πρώτη χώρα εισόδου στην Ε.Ε., αναμένεται να κληθεί να επιστρέψει πολλούς από αυτούς στη χώρα τους το επόμενο χρονικό διάστημα. [...] «Η μεταναστευτική πολιτική της Ευρώπης καθορίζεται κατά κύριο λόγο από τις ανάγκες των κρατών που θα δεχθούν τους πρόσφυγες. Η Γερμανία χρειάζεται νέους, μορφωμένους σχετικά ανθρώπους που να έχουν μπροστά τους χρόνια δουλειάς, για να ενισχύσει το ασφαλιστικό της σύστημα. Μέσω του προγράμματος μετεγκατάστασης, οι χώρες ζητούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά ή μάλλον δεν δέχονται τους ανθρώπους που δεν έχουν τα χαρακτηριστικά που τους βολεύουν», λέει χαρακτηριστικά στέλεχος του υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής. Οι Αφγανοί, σύμφωνα με αυτή τη θεώρηση, έχουν πολλά «μειονεκτήματα»: δεν είναι χριστιανοί ούτε έχουν κουλτούρα συμβίωσης με χριστιανούς, είναι φτωχοί, δεν είναι μορφωμένοι και στη συνείδηση των Ευρωπαίων ίσως έχουν σχέση με την τρομοκρατία.¹¹

Εντάξει, είναι κουραστικά τα αποσπάσματα από τον Τύπο! Είναι, ωστόσο, χρήσιμα: αποτυπώνουν με σαφήνεια την

5. ThePaper.gr, 14.04.15, Σακελλαρίδης: Διαχωρισμός σε πρόσφυγες και μετανάστες-Ο κυβερνητικός εκπρόσωπος μετά την σύσκεψη στο Μαξίμου ανακοίνωσε τα νέα μέτρα. Εντάξει, φαίνεται σαν να “παραγγείλαμε” τέτοιες δηλώσεις! Κι όμως, τις βρήκαμε στο thepaper. ενώ αντίστοιχα, πιο “στρογγυλεμένα” άρθρα κυκλοφόρησαν στην ΕφΣυν ή το left.gr. Νομίζουμε, πάντως, πως η συντακτική ομάδα του the paper δεν έχει κανένα συμφέρον να “αλλοιώσει” τις πραγματικές δηλώσεις.

6. Καθημερινή, 06/09/15, “Τι κάνουμε με το μεταναστευτικό τώρα?”, Άγγελος Συρίγος.

Ο συντάκτης του άρθρου, επίκουρος καθηγητής Διεθνούς Δικαίου στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και πρώην γενικός γραμματέας Πληθυσμού στο υπουργείο Εσωτερικών καθόλου, τυχαίος δεν είναι. Δες περισσότερα για τα ενδιαφέροντα και τις δραστηριότητές του στο Bombazine#7, Υστερόγραφο.

7. Τα Νέα, 25/09/15, Διαχωρισμός προσφύγων από μετανάστες- Η Frontex ενισχύει τις ομάδες της σε Ελλάδα και Ιταλία

8. Left.gr, 08/10/15, Στο διαχωρισμό προσφύγων - μεταναστών επέμεινε το Συμβούλιο Εσωτερικών Υποθέσεων

9. Καθημερινή, 25/10/15, Το προσχέδιο της Συνόδου για το προσφυγικό, Ε. Βαριθισιώτη

10. Καθημερινή, 4/11/15, Συλλήψεις μεταναστών που δεν δικαιούνται άσυλο ζητάει ο επικεφαλής της Frontex, ΑΠΕ-ΜΠΕ

11. Καθημερινή, 08/11/15, Αφγανοί, οι «ανεπιθύμητοι», Τάνια Γεωργιοπούλου

λειτουργικότητα και την ένταση της διάκρισης σε πρόσφυγες πολέμου από τη μία, και οικονομικούς μετανάστες από την άλλη. Όσοι/ες λοιπόν δεν πληρούν τα κριτήρια του “πρόσφυγικού προφίλ” (θα το αναλύσουμε αμέσως παρακάτω) θα κλείνονται στα στρατόπεδα συγκέντρωσης- oops! συγγνώμη, hotspots- θα απελάνωνται, θα επαναπροωθούνται νύχτα, θα δολοφονούνται και θα πνίγονται- είναι αυτοί και αυτές που βολεύει να υπάρχουν στο “τρομοκρατικό προφίλ” μετανάστη!

Έχει ειπωθεί και ισχύει: οι μετανάστες και οι μετανάστριες από το ανατολικό μπλοκ, μπορεί στο σύνολό τους, να μην έζησαν ένοπλες συρράξεις “με τη βούλα”- η πτώση της ΕΣΣΔ όμως ήταν η τελευταία πράξη του Ψυχρού Πολέμου, άλλως του 3ου παγκόσμιου. Και, στο βαθμό που αναγνωρίζουμε, ότι από την πρώτη επέμβαση στο Ιράκ (Καταιγίδα της Ερήμου, 1991) και με αμείωτη ένταση μετά την 11η Σεπτεμβρίου, οι “διάσπαρτες” στρατιωτικές συγκρούσεις¹² συνηθιστούν το σκηνικό του 4ου παγκοσμίου, μίας γενικευμένης “δημιουργικής καταστροφής”, τότε ναι, **όλες οι μετανάστριες και όλοι οι μετανάστες είναι de facto πρόσφυγες πολέμου και αντίστροφα!**

ΑΛΛΑ, η χρήση του όρου ΔΕΝ είναι ουδέτερη: έχει πολιτικές συνέπειες- και έχει πολιτικές συνέπειες, επειδή έχει πολιτική γενεαλογία. Το λεξιλόγιο της “πρόσφυγικής” κρίσης είναι αναπόσπαστο κομμάτι της γλώσσας του κράτους, της νομικής γλώσσας, της γλώσσας των αφεντικών. Η διάκριση, λοιπόν, σε πρόσφυγες και μετανάστες, δεν είναι μία νομική ιδιοτροπία, είναι μία πολιτική επιλογή- και, συγκεκριμένα, επιτυγχάνει και συνεπάγεται τα εξής:

1. Την διαίρεση του πολυεθνικού προλεταριάτου, ξανά, σε νόμιμους και παράνομους εργάτες και εργάτριες - μία διαίρεση που κοιτάζει τόσο στην διαφορετική μεταχείριση της αξίας της εργατικής τους δύναμης όσο και στους εσωτερικούς δεσμούς τους. Στο τελευταίο αξίζει να σημειώσουμε το εξής: στο βαθμό που οι μετακινούμενοι/ες προλετάριοι/ες έχουν κοινά βιώματα (πόλεμος, θάνατος, ημέρες και μήνες “ταξιδιού”, εγκλεισμός, ξύλο) και έχουν αποδείξει τι μπορούν να κάνουν με συνείδηση την κοινότητα της θέσης και των σκοπών τους¹³ η διάσπασή τους, η διαίρεσή τους πρέπει να είναι σταθερή, συνεχής, καθολική και αμείλικτη, στις συνοριακές περιοχές, στα στρατόπεδα, στις πόλεις.

2. Την αναβάθμιση και την κλιμάκωση της στρατιωτικής διαχείρισης όσων δεν αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες: στο βαθμό που τα δικαιώματα που συνεπάγεται το καθεστώς του πρόσφυγα είναι το άλλοθι “της πολιτισμένης Δύσης” και εφόσον προβάλλεται ο εξορθολογισμός της πολιτικής ασύλου, άρα οι υπηρεσίες θα λειτουργούν “δίκαια”/“ορθολογικά”, όσοι και όσες δεν προκρίνονται για άσυλο παραδίδονται, ξανά, στον στρατό. Η υποτίμησή και η εξόντωσή τους θα είναι ακόμη πιο άγρια, ακόμη πιο δολοφονική. Κι αυτή τη φορά, θα είναι απόλυτα κοινωνικά νομιμοποιημένη.

3. Ο/η πρόσφυγας έχει το πλεονέκτημα ότι συγκροτείται και κυκλοφορεί στον δημόσιο λόγο, στην σφαίρα της κοινής γνώμης, σαν ένα αταξικό υποκείμενο- είναι, βασικά, κάποιος/α που χρήζει ανθρωπιστικής βοήθειας, είναι κάποιος/α που “μας έχει ανάγκη” και -ω! μη γέννητο- καμία σχέση δεν έχει με εμάς. Είναι από αυτήν την άποψη, που η υιοθέτηση του όρου τυφλώνει, αχρηστεύει τις όποιες δυνατότητες της εργατικής τάξης να αποκτήσει την ελάχιστη συνείδηση του εαυτού της, να αντιληφθεί ότι μπορεί να είναι πολύμορφη και πολυεθνική αλλά είναι ενιαία.

Από την άλλη, η “διάσωση” του πρόσφυγα, η ανάγνωσή του, η μετεγκατάστασή του είναι πράξεις ανθρωπισμού και αλληλεγγύης των καλών δυτικών κρατών- δεν είναι πολιτική. Οπότε, ποιος/οι να συμμετέχουν, άραγε, στον πόλεμο, από τον οποίο ξεφεύγει ο πρόσφυγας; Η “γενναιοδωρία” των δυτικών κρατών με επίκεντρο το πρόσφυγικό καθεστώς αποσκοπεί να συσκοτίσει τον ρόλο τους στον πόλεμο στη Μέση Ανατολή!

4. Η αναγνώριση μεταναστών και μεταναστριών ως προσφύγων -και το αντίθετο- είναι μία επιλογή για τα κράτη που συναρτάται πάντοτε προς τις σχέσεις τους με το κράτος προέλευσης των εν λόγω αιτούντων άσυλο, είναι, δηλαδή, κάτι που άπτεται της εξωτερικής τους πολιτικής. Και για να δώσουμε ορισμένα παραδείγματα, από το όχι και τόσο μακρινό παρελθόν:

“[...]Μεταξύ 1961 και 1989 είχαν διαφύγει από την ΕΣΣΔ περίπου 840.000 άτομα. Οι άνθρωποι αυτοί εγκαταστάθηκαν σε διάφορες δυτικές χώρες και χρησίμευσαν ως εργαλείο εξωτερικής πολιτικής στο πλαίσιο του Ψυχρού Πολέμου. Ο Charles Keeley σημειώνει ότι η πολιτική για τους πρόσφυγες ήταν ένα μέσο για να έρχονται σε δύσκολη θέση τα κομμουνιστικά κράτη”¹⁴.

Και, στα δικά μας, τότε, την δεκαετία του ‘90 που ο ελληνικός ιμπεριαλισμός πραγματοποιούσε την “στρατηγική περικλίωση” της τουρκικής επικράτειας μέσω της συμμαχίας του με το αρμενικό κράτος και το ρκκ κανένα πρόβλημα δεν είχε¹⁵ - αντιθέτως είχε στρατηγικό συμφέρον - να αναγνωρίσει ως πολιτικούς πρόσφυγες, με ιδιαίτερο καθεστώς προσωρινής προστασίας 1.815 Κοόρδους που διέμεναν στην Αττική¹⁶.

12. Γιουγκοσλαβία, Κόσοβο, Ιράκ, Αφγανιστάν, Πακιστάν, Λίβαν, Λιβύη, Αίγυπτος, Υεμένη, Σομαλία, Μάλι...

13. Γιατί, το ελληνικό κράτος θυμάται: θυμάται τις εξεγέρσεις των μεταναστών το 2008, τις πολυεθνικές, μαχητικές ανταρσίες στην Αμυδαλέα, την κατάληψη της Νομικής από κοινότητα πακιστανών εργατών το 2011, θυμάται τις εξεγέρσεις των εργατών γης στην Μανωλάδα και τη Σκάλα Λακωνίας.

14. Αυτοί δεν είναι σαν εμάς, Το παρελθόν και το μέλλον της μετανάστευσης, Ιαν Γκόλντιν, Τζέφρυ Κάμερον και Μίρα Μπαλαρατζάν, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, σ. 195

15. βλ. Sarajevno, #89, Το μπλέντερ όλα τ’ αλέθει! (:)

16. Η Παπασιώπη-Πασιά σημειώνει ότι το άσυλο παραχωρήθηκε με ειδικές διαδικασίες, ελλείψει ειδικής εθνικής νομοθεσίας. Είδες... Αν υπάρχει πολιτική βούληση, τι γίνεται...

Συνεπώς, είναι (και) με αυτήν την οπτική που πρέπει να αντιλαμβανόμαστε τα “θαναμαστά” που συμβαίνουν γύρω μας: η “ευρώπη της αλληλεγγύης” περιφέρει τους/τις Σύρους/ιες σαν δικαίωση: μία δικαίωση που, κάλλιστα, νομιμοποιεί, την επέμβασή της στην Συρία. Ποιά καλύτερη απόδειξη του ότι εκεί γίνεται ένας “βρώμικος πόλεμος”, καταπατώνται τα ανθρωπιάνα δικαιώματα και άρα χρειάζεται μία “ανθρωπιστική επέμβαση”;

Συμπερασματικά, το ποιοί/ές και πόσοι/ες και πώς προκρίνονται για άσυλο και αναγνωρίζονται ως πρόσφυγες έχει να κάνει τόσο με την εργατική πολιτική για τους μετανάστες/στρίες όσο και με τις στρατηγικές επιδιώξεις κάθε κράτους στην εξωτερική του πολιτική.

Το ελληνικό κράτος, ειδικά, καταφάσκει στην “προσφυγική κρίση” γιατί:

- α) έτσι διαπραγματεύεται κονδύλια για την διαχείριση/αντιμετώπισή της¹⁷
- β) συμμετέχει στην πίτα της στρατιωτικής “βιομηχανίας των συνόρων” αναβαθμίζοντας τις αρμοδιότητές του στο αιγαιο και την ανατολική μεσόγειο και άρα την διπλωματική/πολιτική του ισχύ
- γ) παζαρεύει τις στρατιωτικές του βάσεις σε όσα κράτη ενδιαφέρονται να τα χρησιμοποιήσουν για μία πιθανή επέμβαση τους στην μέση ανατολή και
- δ) εντύνει την υποτίμηση των μεταναστών και μεταναστριών εργατών και εργατριών γενικά.

Νομίζουμε πως μέσα από τους παραπάνω λόγους (έστω ανεπαρκείς, έστω ελλειμματικούς) γίνεται κατανοητό γιατί το λεξιλόγιο και τα πολιτικά επιχειρήματα της προσφυγικής κρίσης δεν μας αντιστοιχούν.

Πριν συνεχίσουμε, θα κάνουμε μία σύντομη αναδρομή στην θέσμιση του προσφυγικού δικαίου, πιστεύοντας πως συμβάλλει στην αποσαφήνιση της πολιτικής λειτουργικότητας/ιστορίας του όρου πρόσφυγας.

Β. Η σύμβαση της Γενεύης του 1951 “περί του καθεστώτος των προσφύγων” είναι μόνο ένα στιγμιότυπο της ιστορίας της κρατικής διαχείρισης της μετανάστευσης που με τη σειρά της είναι ένα μόνο κεφάλαιο στην ιστορία της μετανάστευσης. Και εξηγούμε: η διασπορατική μετακίνηση εργατών και εργατριών δεν υπόκειται διαχρονικά σε ελέγχους και μπάτσους. Οι ίδιοι οι ειδικοί των αφεντικών¹⁸ διακρίνουν τρεις φάσεις στην ιστορία της μετανάστευσης στις καπιταλιστικές κοινωνίες: ελεύθερη μετανάστευση (1840-1914.), ελεγχόμενη μετανάστευση (1914-1970), παράνομη μετανάστευση (1970-σήμερα).

Να μία απίστευτη ιστορία από τα τέλη του 19ου αιώνα:

Στα τέλη του 19ου αιώνα, τα διαβατήρια είχαν περιπέσει σε αχρηστία στην φιλελεύθερη Ευρώπη. [...] Η άποψη που επικρατούσε ήταν ότι τα διαβατήρια εμπόδιζαν αναίτια τις μετακινήσεις ενώ τα ανοιχτά σύνορα ενθάρρυναν την οικονομική ανάπτυξη. [...] Όπως γράφει ο John Torrey στην ιστορία για τους συνοριακούς ελέγχους τον 19ο αιώνα “τα διαβατήρια εγκαταλείφθηκαν σε όλη την Δυτική Ευρώπη. Έγιναν άχρηστα χαρτιά σε έναν κόσμο που βρισκόταν σε διαρκή κίνηση” [...] Ο οικονομολόγος Άνταμ Σμιθ ήταν αντίθετος με οτιδήποτε εμπόδιζε την “ελεύθερη κίνηση εργαζομένων από τη μία απασχόληση στην άλλη”. Αρχικά θεωρούσαν την ελευθερία κίνησης σημαντική για λειτουργικούς λόγους: επέτρεπε την ορθή κατανομή της εργασίας στην ακμάζουσα βιομηχανία. Όμως κατέληξαν να την εκτιμούν και ως ουσιαστικό ανθρωπινό δικαίωμα. [...] Η Αγγλία, που με το Νόμο για τον Περιορισμό των Ξένων του 1836 είχε υιοθετήσει την χρήση διαβατηρίων, αναθεώρησε ριζικά τη στάση της. Το 1872 ο βρετανός υπουργός Εξωτερικών κόμης Granville δήλωσε ότι “με βάση την ισχύουσα νομοθεσία στην Μεγάλη Βρετανία, όλοι οι ξένοι έχουν το απεριόριστο δικαίωμα της εισόδου και διαμονής σε αυτή τη χώρα”¹⁹

Αυτή η ιστορία, βγαλμένη από τη περίοδο της ελεύθερης μετανάστευσης, είναι διδακτική. Μας δείχνει πως η αναγκαιότητα/ αξία των νομιμοποιητικών εγγράφων του ξένου/ης εργατή/τριας είναι σχετική, και όχι απόλυτη- μας δείχνει, επίσης, ότι τα κράτη περνούν αλληλοδιάδοχες φάσεις απελευθέρωσης ή περιορισμού της μετανάστευσης, και μας δείχνει, τέλος, ότι η διαχείριση της μετανάστευσης, ως μετακινούμενης εργατικής δύναμης, ποικίλει ανάλογα με τις φάσεις του καπιταλισμού.

Πράγματι, όχι πολύ αργότερα, τις παραμονές του Α' Παγκοσμίου και κατά την διάρκεια της μεγάλης Κρίσης στον μεσοπόλεμο, τα κράτη έκλεισαν τα άλλοτε ανοιχτά σύνορά τους και υποτίμησαν ραγδαία το εμπόρευμα εργατική δύναμη. Πριν και κατά την διάρκεια του Β' Παγκοσμίου εξανάγκασαν σε εργασία στην πολεμική βιομηχανία χιλιάδες ξένους/ες

17. Θα ασχοληθούμε ειδικά με το αγαπημένο ελληνικό κράτος και τις “διαπραγματεύσεις” του λίγο παρακάτω

18. Αντιλούμε αυτά τα στοιχεία από το “Αυτοί δεν είναι σαν εμάς. Το παρελθόν και το μέλλον της μετανάστευσης” και λέμε οι “ειδικοί των αφεντικών” έχοντας υπόψη τις σταδιοδρομίες των συγγραφέων, που περνάνε από διεθνείς οργανισμούς (ΟΗΕ, Παγκόσμια τράπεζα) σε ακαδημαϊκές θέσεις, καταλήγοντας στην Σχολή Μάρτιν του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης όπου και ασχολούνται με “τα προβλήματα του 21ου αιώνα, και τις μελλοντικές προοπτικές σε πεδία αιχμής, από την ιατρική και την ενέργεια έως το περιβάλλον και την παγκόσμια διακυβέρνηση”. Τα γραπτά τους, συνεπώς, έχουν διπλή χρησιμότητα: αφενός φανερώνουν την οπτική των αφεντικών για την μετανάστευση, γενικά, και αφετέρου σκιαγραφούν τις προκείμενες του παρόντος και του μέλλοντος, όπως τις οραματίζονται τα κράτη τους.

19. Αυτοί δεν είναι σαν εμάς, ό.π., σ. 151-153

εργάτες/τριες, και εξολόθρευσαν τους/τις διπλάσιους/ες στα στρατόπεδα συγκέντρωσης/καταναγκαστικής εργασίας ή στα πεδία των μαχών. Μεταπολεμικά, τα διάφορα σχέδια ανοικοδόμησης των δυτικών κρατών και το φορντικό κράτος της μαζικής παραγωγής/κατανάλωσης έφεραν τη μετανάστευση πάλι στο προσκήνιο- αυτή τη φορά σαν μία ελεγχόμενη διαδικασία την οποία διαμεσολαβούν και περιορίζουν κρατικές ρυθμίσεις. Το αμερικανικό πρόγραμμα “Bracero” για τους εργάτες γης στο Νότο, το βρετανικό “Ευρωπαϊός Εθελοντής Εργάτης” και το διάσημο γερμανικό πρόγραμμα “Gastarbeiter” αποτύπωναν τις προθέσεις των κρατών για την ζωή και την εργασία των προσφύγων, ανειδίκευτων, ξένων εργατών²⁰.

Είναι μέσα σε ένα τέτοιο ιστορικό περιβάλλον που πρέπει να δούμε την υπογραφή της σύμβαση της Γενεύης τον Ιούλιο του 1951 για το δικαίωμα του πρόσφυγα και την πρώτη συνθήκη της ευρωπαϊκής ένωσης, τρεις μήνες νωρίτερα, την συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακα και Χάλυβα²¹. Ο πολιτικός έλεγχος του εργάτη-μάζα από το κράτος πρόνοιας, ο απευθείας κρατικός έλεγχος του ξένου εργάτη μέσω ειδικών υπηρεσιών, η επιλογή της “ειρήνης” για την καπιταλιστική ανάπτυξη/ανοικοδόμηση της ευρώπης και τα πρώτα βήματα της ευρωπαϊκής ενοποίησης συνθέτουν το σκηνικό στο οποίο συναντήθηκαν οι εκπρόσωποι των κρατών στη Γενεύη.

Η σημερινή έννοια του πρόσφυγα είναι προϊόν της ευρωπαϊκής ιστορίας. Αμέσως μετά τη λήξη του πολέμου, ο αριθμός των “εκτοπισμένων” ανέρχεται στα 30 εκατομμύρια. Ο νεοσυσταθείς ΟΗΕ (1945) δημιουργεί διαδοχικά δύο οργανισμούς, επιφορτισμένους με την ευθύνη των προσφύγων: την Διοίκηση Περιθάλψης και Ανασυγκρότησης (UNRRA), η οποία εντέλλεται να “βοηθά τα θύματα του πολέμου στις περιοχές υπό τον έλεγχο των Ηνωμένων Εθνών” και το 1947 την ευθύνη αναλαμβάνει η Διεθνής Οργάνωση Προσφύγων (IRO) . Η IRO ασχολείται με την επαναπατρισμό των εκτοπισμένων και επικεντρώνεται στην μετεγκατάσταση των Εβραίων προσφύγων στο κράτος του Ισραήλ, μετά το 1948. Τον Δεκέμβριο του 1950 ιδρύεται η Υπατη Αρμοστία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR), η οποία και συντάσσει το κείμενο της σύμβασης για το Καθεστώς των Προσφύγων. Πρόσφυγας, λοιπόν, είναι:

κάθε πρόσωπο, που συνεπεία δικαιολογημένου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξης ή πολιτικών πεποιθήσεων βρίσκεται έξω από τη χώρα της οποίας είναι υπήκοος και δεν δύναται ή δεν επιθυμεί να απολαύσει την προστασία της χώρας αυτής, ή εάν δεν έχει υπηκοότητα και βρίσκεται έξω από την χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του και δεν δύναται ή δεν επιθυμεί λόγω του φόβου αυτού να επιστρέψει σε αυτήν²²

Το προσφυγικό προφίλ, λοιπόν, έχει τα εξής χαρακτηριστικά: Τα κριτήρια ορισμού δεν αναφέρονται σε “εξωγενείς” συνθήκες, στην κατάσταση που επικρατεί στην χώρα της υπηκοότητας, οπότε το ερώτημα “τι κατάσταση επικρατεί” στην ανάστοτε χώρα μένει ανοιχτό και απαντάται από πολιτικούς, όχι νομικούς. Τα κριτήρια αυτά είναι ατομικά και εξατομικευμένα, αναφέρονται σε “χαρακτηριστικά” που συντρέχουν σε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, και όχι σε ομάδες προσώπων/πληθυσμούς.

Από την άλλη, την ίδια εποχή τα κείμενα των ατομικών δικαιωμάτων του ανθρώπου (ΕΣΔΑ, Χάρτης ΟΗΕ) εξαρτούν την “προστασία” αυτών των δικαιωμάτων από την ιθαγένεια/υπηκοότητα, το νομικό δεσμό ενός προσώπου προς ένα κράτος: προστατεύεται αυτός/η που είναι πολίτης, στο βαθμό που αναγνωρίζεται ως τέτοιος/α από ένα κράτος. Έχοντας αυτό υπόψη, η κρισιμότητα της ιθαγένειας/ιδιότητας του πολίτη φωτίζει τις ρυθμίσεις του προσφυγικού δικαίου.

Τέλος, η ρύθμιση είναι, κατά τη νομική αργία, “φωτογραφική”: αναφέρεται ευθέως στα υποκείμενα που υπέστησαν τη ναζιστική θηριωδία (όπως αυτή καταγράφηκε τελικά στην παγκόσμια ιστοριογραφία: σαν ιστορική τομή και σαν αποκλειστικότητα του χιτλερικού κράτους) με την επιφύλαξη, να μπορούν να καλύψουν και τους “αυτομολούντες” από το σοβιετικό μπλόκ.

Η Σύμβαση της Γενεύης έχει τα πολιτικά χαρακτηριστικά του καιρού της: αποσκοπεί να ρυθμίσει τις σχέσεις των κρατών με άξονα τους πρόσφυγες σε μία εποχή που γίνεται μία συλλογική διακρατική προσπάθεια να κλείσουν οι “πληγές” του β’ παγκοσμίου και να μείνει αυτός στην ιστορία σαν μία “σοκτεινή παρένθεση”. Δεν ασχολείται με την μετανάστευση με κανέναν τρόπο, αφού αυτή, στο βαθμό που είναι θεμιτή, ρυθμίζεται με βάση ειδικά κρατικά προγράμματα. Και, παράλληλα, οι ορισμοί της είναι και κλειστό σύστημα και ελαστικοί: ξανά και ξανά, ανάλογα με τις επιδιώξεις, τα σχέδια και τις σχέσεις μεταξύ του κράτους υποδοχής, τους “κράτους της υπηκοότητας” και των υπόλοιπων κρατών, η πόρτα της διεθνούς προστασίας ανοιγοκλείνει και περιστρέφεται. Και είναι από αυτήν την άποψη, που παρά τη νομική δυσλειτουργικότητα του ορισμού του πρόσφυγα, αυτός δεν αναθεωρείται ώστε να συμπεριλάβει την περίπτωση “διεθνών/εθνικών/εμφύλιων συγκρούσεων” ως αίτιο εγκατάλειψης της χώρας της ιθαγένειας: τα πρόσωπα αυτά δεν θεωρούνται πρόσφυγες²³. Ωστόσο, ακριβώς επειδή,

20. Οι Stephen Castles και Mark Miller σχολιάζουν το πρόγραμμα Gastarbeiter ως εξής: “Οι γερμανοί ιθύνοντες αντιλαμβάνονταν τους μετανάστες ως μονάδες προσωρινής εργασίας. Οι εργοδότες μπορούσαν να τους προσλάβουν, να τους χρησιμοποιήσουν και να τους στείλουν στην πατρίδα τους, κατά βούληση. Αυτοί δεν είναι σαν εμάς, ό.π.μ, σ. 187

21. ” Η Ευρωπαϊκή Κοινότητα Άνθρακα και Χάλυβα ιδρύθηκε το 1952 με τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης των Παρισίων και αποτελείται από το Βέλγιο, τη Δυτική Γερμανία, τη Γαλλία, την Ιταλία, το Λουξεμβούργο και την Ολλανδία. Σκοπός της ήταν να θέσει την παραγωγή και εμπορία του άνθρακα και του χάλυβα, δηλαδή των δύο κύριων πρώτων υλών της πολεμικής βιομηχανίας μέχρι και το Β’ Παγκόσμιο Πόλεμο, υπό κοινή διαχείριση των πρώην εμπολέμων κρατών”.(από την wikipedia) Αναφέρουμε την εν λόγω συνθήκη, την “μητρική” της Ε.Ε., σαν δείγμα του “κλίματος της εποχής”, σαν το πρώτο βήμα της ιστορικής ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης, σαράντα χρόνια πριν την συνθήκη Σένγκεν στην οποία και χρωστάμε τα “κοινά εξωτερικά σύνορα”.

22. Παπασιωπη-Πασιά, ό.π, σ.161, Στον πρώτο ορισμό είχαν τεθεί κάποιοι χρονικοί και γεωγραφικοί περιορισμοί που καταργήθηκαν με το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης κάποια χρόνια μετά.

23. Παπασιωπη-Πασιά, ό.π., σ.179

συμβαίνει κάποιος και κάποιες να πρέπει να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες (επαναλαμβάνουμε: για το καλό του αναγνωριζόμενου κράτους) η διεθνής και η ελληνική νομοθεσία έχουν προβλέψει διάφορες περιπτώσεις που να μην, δεν εμπίπτουν στην κλασική περίπτωση, αφορούν όμως περιπτώσεις ειδικών ανθρωπιστικών λόγων- και τέτοιες είναι οι άδειες, τα "χαρτιά" που δόθηκαν -αν δόθηκαν- στους/τις σύρους/ες μετανάστες/στρίες αυτό το καλοκαίρι.

10/10: Από την πλευρά του, ο κ. Δημήτρης Αβραμόπουλος, διευκρίνησε ότι ήδη το Συμβούλιο της Ευρώπης έχει αποφασίσει τη μετεγκατάσταση 160.000 προσφύγων, ενώ ως προς τη λειτουργία των κέντρων υποδοχής επεσήμανε ότι δεν θα αποφασίζουν οι πρόσφυγες σε ποια χώρα θα πάνε. "Την απόφαση αυτή θα την παίρνουν τα Κέντρα Υποδοχής. Τα hotspots θα είναι όργανα αξιολόγησης αλλά και κατανομής. Όλοι αναγνωρίζουν πλέον ότι το μεταναστευτικό είναι ευρωπαϊκό ζήτημα. Τα hotspots δεν είναι κέντρα φιλοξενίας. Είναι μικτές υπηρεσίες της Ευρώπης, της Ευροπόλ και της Eurojust* σε συνδυασμό με τις εθνικές αρχές. Η Ελλάδα δεν είναι μόνη της" κατέληξε ο κ. Αβραμόπουλος συμπληρώνοντας ότι ήδη έχουν κατατεθεί από την Ευρώπη 33 εκατομμύρια ευρώ για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού.²⁴

14/10: Ο κ. Τσίπρας αναμένεται να επαναλάβει το αίτημα για ενίσχυση της Frontex. Πέραν αυτού στη Σύνοδο Κορυφής πρόκειται να τεθεί το θέμα υπέρβασης της γραφειοκρατίας που διέπει τις ευρωπαϊκές πρόνοιες για τη χρηματοδότηση δράσεων που αφορούν την διαχείριση προσφυγικών ροών.²⁵

23/10: Την εξαργύρωση σε ... χρήμα του ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος και των αποφάσεων της Συνόδου Κορυφής ζητεί το υπουργείο Μετανάστευσης για να προχωρήσει σε Λέρο, Κω, Χίο και Σάμο, τα οποία, όπως χαρακτηριστικά ανέφεραν συνεργάτες του Γιάννη Μουζάλα "θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ακόμα και σε λίγες μέρες" [...] "Η πλήρης λειτουργία του [κέντρου ταυτοποίησης στη Μόρια Λέσβου] όπως και η λειτουργία των υπόλοιπων κέντρων ταυτοποίησης εξαρτάται από τη χρηματοδότηση και την υλοποίηση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η Ευρωπαϊκή Ένωση" εξηγούν. Σύμφωνα με την Έκθεση Αξιολόγησης Αναγκών, που έχει συντάξει το Υπουργείο Μεταναστευτικής Πολιτικής, οι προβλέψεις για τις ανάγκες διαχείρισης του μεταναστευτικού για τα επόμενα δύο χρόνια είναι 480 εκατομμύρια ευρώ. Τόσο είναι περίπου και το συνολικό ποσό που έχει προϋπολογίσει η Ένωση για την Ελλάδα έως το 2020.²⁶

25/10: Χαιρετίζουμε την πρόθεση της Ελλάδας να αυξήσει την ικανότητα υποδοχής σε 50.000 θέσεις μέχρι το τέλος του έτους.²⁷

27/10: Στο μεταξύ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε χθες τη χορήγηση ποσού 5,9 εκατ. ευρώ εκτάκτως προκειμένου να στηριχθεί η Ελλάδα για τη λειτουργία των hot spots. Τα χρήματα θα δοθούν μέσω του Ταμείου Ασύλου Μετανάστευσης και Ενταξης (GAME). Το ποσό θα καλύψει πλήρως, για περίοδο 4 μηνών, τα έξοδα μεταφοράς με πορτομείο τουλάχιστον 60.000 προσφύγων και μεταναστών από τα ανατολικά νησιά του Αιγαίου προς την ηπειρωτική Ελλάδα. «Είμαι στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσω ότι, στο πλαίσιο της εφαρμογής της έννοιας του "κομβικού σημείου" και των πρόσφατα συμφωνηθέντων προγραμμάτων μετεγκατάστασης, θα διατεθούν περισσότερα από 5,9 εκατ. ευρώ στις ελληνικές αρχές για να υποστηριχθεί η αντιμετώπιση της καθημερινής άφιξης μεγάλου αριθμού προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας.²⁸

Η παραπάνω αποσπασματική αφήγηση των δηλώσεων/κινήσεων του ελληνικού κράτους από την καθεστωτική αρθρογραφία είναι ένα ενδεικτικό παράδειγμα- υπάρχει ένα μεγάλος όγκος άρθρων που περιγράφει τις πιέσεις της ελληνικής κυβέρνησης για "να ανοίξουν τα ταμεία" συνοδευόμενες από ανθρωπιστικές εγγυήσεις. Και τα ταμεία ανοίγουν κάθε τόσο, μετά από κάθε τακτική ή έκτακτη Σύνοδο- και το ελληνικό κράτος/γκάγγαστερ το γνωρίζει αυτό. Οργανώνει, λοιπόν, την στρατηγική του απέναντι στους μετανάστες εργατές με συνείδηση του ότι όσο πιο "μεγάλο" γίνει η φανέλα το πρόβλημα, τόσο πιο χοντρά θα είναι τα χρηματοδοτικά πακέτα. Τα hotspots που πρωτο-ανήγγειλε ο Επίτροπος Αβραμόπουλος τον Άυγουστο κοιτούσαν μεταξύ άλλων και εκεί: στις ορέξεις του ελληνικού κράτους, το οποίο σκέφτηκε, πως, γιατί να μην αξιοποιηθεί τα δεκάδες μικρότερα ή μεγαλύτερα στρατόπεδα συγκέντρωσης που διέθετε σε όλη του την επικράτεια με έναν πιο θεσμικά και πολιτικά κατοχυρωμένο τρόπο; Τι θα την κάνει αυτήν την "τεχνογνωσία";

Απ' ότι έχουμε καταλάβει η λειτουργία των hotspots συνίσταται στο εξής: εκεί κλείνονται οι μετανάστες/στρίες σε πρώτη φάση, και αφού ταυτοποιηθούν, καταγραφούν, δακτυλοσκοπηθούν και γίνει εγγραφή των βιομετρικών τους δεδομένων,

* Η EUROPOL είναι η ΕΥΠ της Ε.Ε- ή πιο κομψά: είναι η ευρωπαϊκή υπηρεσία πληροφοριών και αστυνομικής/δικαστικής συνεργασίας των κρατών μελών σε ζητήματα εγκληματικότητας. Και EUROJUST: οργανισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ο οποίος συνεστάθη το 2002 με σκοπό να προωθεί και να βελτιώνει τον συντονισμό των ερευνών και των διώξεων μεταξύ των αρμοδίων δικαστικών αρχών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν αντιμετωπίζουν περιπτώσεις σοβαρών μορφών διασυνοριακού και οργανωμένου εγκλήματος. Ενώ: Το "Ευρωπαϊκό Σύστημα Επιτήρησης Εξωτερικών Συνόρων" (EUROSURveillance) έχει σχεδιαστεί για να βελτιώσει την παρακολούθηση, ανίχνευση, εντοπισμό, πρόληψη και αναχαίτιση της παράνομης διέλευσης των συνόρων από μετανάστες μέσω της συνεργασίας των κρατών μελών." Τα κράτη-μέλη δημιουργούν εθνικά κέντρα συνεργασίας για την επιτήρηση των συνόρων, τα οποία επικοινωνούν αφενός μεταξύ τους και αφετέρου με την Europol και το Eurojust, και συντονίζονται με την Frontex. Τέλος, όλοι αυτοί δουλεύουν με το EURODAC, την "αποθήκη" προσωπικών δεδομένων της ΕΕ/σένγκεν. (Έξυπνα Σύνορα, Σύνορα Παντού, ένθετο του περιοδικού Barricada, #27, 06/2013)

24. Καθημερινή, 10/10/15, Οδικός χάρτης για την αντιμετώπιση του προσφυγικού σε Ελλάδα και Ευρώπη, Ένα Καθαράννηλο

25. Καθημερινή, 14/10/15, Ορόσημο για την κυβέρνηση η 15η Νοεμβρίου για το προσφυγικό, Δώρα Αντωνίου

26. Καθημερινή, 23/10/15, Ζητεί να γίνει ευρώ το ενδιαφέρον της ΕΕ για τα hotspots, Τάνια Γεωργοπούλου

27. Καθημερινή, 25/10/15, Το προσέχδιο της Συνόδου για το Προσφυγικό, σημείο 3

28. Καθημερινή, 27/10/15, Αγώνας δρόμου για την εύρεση χώρων φιλοξενίας, Τάνια Γεωργοπούλου

διαχωρίζονται στους αιτούντες άσυλο που δηλώνουν Σύριοι/ιες και στους “άλλους” που προέρχονται από το Αφγανιστάν, το Ιράν ή χώρες της Αφρικής. Μετά από αυτό το στάδιο διαχωρισμού, είτε μεταφέρονται σε διαφορετικούς χώρους στο ίδιο στρατόπεδο ή σε διαφορετικά στρατόπεδα. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση στο “πυλοτικό hotspot” της Μυτιλήνης: στο Καρά Τεπέ βρίσκονται μόνο μετανάστες/στρίες από τη Συρία, και οι υπόλοιποι στοιβάζονται στο στρατόπεδο της Μόριας²⁹. Όσοι και όσες προορίζονται για άσυλο, λοιπόν, θα “φιλοξενοούνται” εκεί και οι υπόλοιποι/ες, οι οικονομικοί μετανάστες/στρίες, όπως λέει και το ελληνικό κράτος, θα μένουν εκεί, στα hotspots που θα λειτουργούν, “αναπόφευκτα” και ως προαναχωρησιακά κέντρα, μέχρι να ευδοκιμήσουν οι διαδικασίες επιστροφής/απέλασής τους.

Προαναχωρησιακά, ε; Για πολλούς/ές η μετονομασία των κέντρων κράτησης σε hotspots, σήμανε την εισαγωγή ενός “νεοπαγούς” θεσμού: άλλα τα παλιά-καιά-στρατόπεδα συγκέντρωσης, άλλα τα ανθρωπιστικά hotspots. Κι όμως, το πάντα έτοιμο ελληνικό κράτος έχει την δική του, ειδική νομοθεσία για τα κέντρα κράτησης και τον εγκλεισμό εκεί όσον η απέλαση “δρομολογείται”: ισχύει ακόμα ο νόμος 3907 (ίδρυση υπηρεσίας ασύλου και πρώτης υποδοχής) στον οποίο τέθηκε η μεγάλη σφραγίδα του κράτους τον (καθόλου) μακρινό Ιανουάριο του 2011. Συνεπώς, και κυρίως όσον αφορά τους μετανάστες/στρίες εργατές/τριες των οποίων η αίτηση ασύλου όχι απλά δεν θα “ευδοκιμήσει” αλλά θα απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη με βάση την εθνική τους καταγωγή, δεν έχουμε παρά να επαναλάβουμε τα βασικά.

Τα στρατόπεδα συγκέντρωσης αφενός αποδεικνύουν στην πράξη τις προθέσεις/δυνατότητες των αφεντικών για την στρατιωτική πειθαρχηση των εργατών/εργατριών και αφετέρου συμπιέζουν το κόστος αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης, των έργλειστων ειδικά, και της εργατικής τάξης γενικά, φτάνοντάς συχνά την ένταση της υποτίμησης στο σημείο της εξόντωσης. Ειδικά για το ελληνικό κράτος, τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, πρώτον έχουν μία ιδιόμορφη ιστορία τριών δεκαετιών, δεύτερον η εξαγγελία της υλοποίησής τους και η λειτουργία τους συνοδεύεται πάντοτε από διαπραγματεύσεις επί διαπραγματεύσεων σχετικά με το ύψος των ποσών που θα απελευθερωθούν από τα ευρωπαϊκά ταμεία και τρίτον, γύρω από τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, όπως κι αν ονομάζονται αυτά, συντάσσεται ένας τεράστιος κύβλος εργασιών/επιχειρήσεων, ένα σύμπλεγμα κοινωνικών σχέσεων, σχέσεων παραδοσιακά προσοδικών με το ελληνικό κράτος.

Τώρα, τα “ανοιχτά” στρατόπεδα συγκέντρωσης, και σαν τέτοια παρουσιάζει τα hotspots η αριστερή διακυβέρνηση, είναι μία πιο πρόσφατη ιστορία, μετράει τα χρόνια λειτουργίας του “τμήματος” δικαιωμάτων του σύριζα και των σχέσεων του με τις σχετικές ΜΚΟ που προστρέχουν σε ανάγκη των μεταναστών/στριών με το αζημίωτο.³⁰

Και εξηγούμε: ήδη από τον περασμένο Μάρτιο, το νεοσυσταθέν Υφυπουργείο Μετανάστευσης χάραξε μία πολιτική που αναδείκνυε, τελικά, τα συντριπτικά πλεονεκτήματα των “ανοιχτών” στρατοπέδων συγκέντρωσης: αυτά είναι πιο ευέλικτα, μπορούν να λειτουργούν σε ειδικά εννοιακά ζόμενα διαμερίσματα ή σε παλιά ξενοδοχεία, σε ξενώνες ή σε πολυκατοικίες, μπορούν να φυλάσσονται από μπάτσους ή από ιδιωτικές εταιρίες security, και σίγουρα θα είναι ανοιχτά στις ΜΚΟ, οι οποίες θα μπορούν να δραστηριοποιούνται ποικιλοτρόπως, και ακριβώς επειδή δεν θα είναι “κλειστά”, οι υπό απέλαση μετανάστες, μπορούν να απασχολούνται σε ειδικούς τομείς, καθορισμένους από το υπουργείο Εργασίας. Το υφυπουργείο σύντομα πέτυχε την ειχώρηση αρμοδιοτήτων Ασύλου και Μετανάστευσης του υπουργείου δημόσιας τάξης σ’ αυτό και βρέθηκε να διαχειρίζεται τις σχετικές χρηματοδοτήσεις, αφήνοντας στους μπάτσους τα ποσά που αφορούν την εσωτερική ασφάλεια και την προστασία των συνόρων. Τα “ανοιχτά” στρατόπεδα συγκέντρωσης, λοιπόν, είναι τέτοια όσον αφορά την διεύθυνση των υποκειμένων που βγάζουν λεφτά από τη λειτουργία τους- είτε αυτά αναπτύσσουν προνοιακές είτε μιλιταριστικές δραστηριότητες.

Η στρατηγική καθίσταται ευδιάκριτη: Πολλές, μικρές Αμυγδαλέζες! Οι φίλοι του Σύριζα, οι φίλοι του συμπλέγματος της ασφάλειας τρίβουν τα χέρια τους- το “αποικεντρωτικό” σύστημα στρατοπέδων συγκέντρωσης δεν θα αφήσει κανένα παραπονεμένο!

Τέλος, αν θέλουμε να δούμε την λειτουργικότητα του συντονισμού των hotspots σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να παρατηρήσουμε τα εξής: Η ενοποίηση των συστημάτων ελέγχου και επιτήρησης της ταυτότητας και της μετα-κίνησης των μεταναστών εργατών, με επίκεντρο τις διαδικασίες στα hotspots πολλαπλασιάζει τον αριθμό και την ισχύ των συνόρων και κατασκευάζει συγκεκριμένες διαδρομές που θα πρέπει να ακολουθήσουν όσοι/ες καταφέρουν να φύγουν από την Ελλάδα. Την πρόοδο των διαδρομών ανακόπτει η αναγκαστική 2η ή 3η ταυτοποίηση σε ένα άλλο hotspot, οι μετανάστες/στρίες μπορεί να ξανα-εγγλωβίζονται εκεί ή να αναγκάζονται να επιστρέψουν σε προηγούμενο σημείο³¹. Η στρατό-τεχνολογική υποδομή, λοιπόν, των hotspot αναβαθμίζει τον πολιτικό έλεγχο της μετανάστευσης, καθιστώντας τον πολυδιάστατο και διαρκή.

* Επειδή ούτε εμείς ξέραμε: “Το βιομετρικό διαβατήριο είναι ένα ηλεκτρονικό έγγραφο, το οποίο χρησιμοποιεί τα βιομετρικά χαρακτηριστικά προκειμένου να πιστοποιήσει την ταυτότητα των κατόχων του. Οι πληροφορίες αποθηκεύονται σε ένα μικροσκοπικό chip, όπως ακριβώς αποθηκεύονται διάφορες πληροφορίες στις έξυπνες κάρτες (smartcards). Το chip χρησιμοποιείται επίσης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ακεραιότητα του διαβατηρίου καθώς και των βιομετρικών δεδομένων του.” από το site της Διεύθυνσης Διαβατηρίων

29. Περισσότερα για αυτό το στρατόπεδο μπορείς να μάθεις από την ομάδα Musaferrat, που δραστηριοποιείται στη Λέσβο, στο site της musaferrat.espinblogs.net . Για μία επισκόπηση της λειτουργίας των στρατοπέδων συγκέντρωσης στη Λέσβο βλ. How to: Στρατόπεδο συγκέντρωσης, η περίπτωση της Λέσβου, περιοδικό Antifa! Πόλεμος ενάντια στο φόβο, #43, 10/2014. Στο ίδιο θέμα, εξίσου χρήσιμη είναι η αναφορά στη ΜΚΟ “χωρίς το όλο μαζί”, στο κείμενο “Θα το λειτουργεί η αστυνομία μόνο;” Η καούρα των μκο στη Λέσβο για το στρατόπεδο συγκέντρωσης, στο antifasciscripta.net (βιβλιοθήκη>τεκμηρίωση)

30. Βλέπε περισσότερα στο οχτασέλιδο antifa δελτίο #7, Μάρτιος 2015, που ήταν αφιερωμένο ακριβώς σ’ αυτό το θέμα.

31. Έχουν ήδη υπάρξει αναφορές για τις “αποκλίσεις” όσον αφορά το ποσοστό Σύρων που κατέγραψαν οι ελληνικές αρχές και το ποσοστό που ταυτοποιούσαν οι γερμανικές αρχές στον 2ο έλεγχο- όσοι την δεύτερη φορά δεν προορίζονται για άσυλο, επειδή είναι Αφγανοί ή Ιρακινοί, κρατούνται στα αντίστοιχα γερμανικά hotspots.

L'ENFER EST PLEIN DE BONNES VOLONTÉS OU DÉSIRES

“-Πώς βλέπετε τη δράση των ΜΚΟ στη Λέσβο;

-Γύρω στις 100 ΜΚΟ δραστηριοποιούνται στο νησί αυτό το διάστημα απ’ όλο τον κόσμο και κάθε μια φυσικά έχει τη δική της ατζέντα, την οποία και προσπαθεί να εξυπηρετήσει.

Λειτουργούν όμως κάποιες φορές αρκετά παράδοξα. Για παράδειγμα, τα ξενοδοχεία της Μυτιλήνης έχουν γεμίσει με εργαζόμενους διεθνών ΜΚΟ και οι πρόσφυγες δεν βρίσκουν δωμάτιο να μείνουν, με αποτέλεσμα να τους εκμεταλλεύονται διάφορα δίκτυα και να μένουν σε σπίτια έναντι 20 ευρώ το άτομο τη βραδιά.”³²

“Αλλά αυτό που εκτυλίσσεται δεν είναι προσφυγική κρίση. Είναι πρωτίστως κρίση αλληλεγγύης. Και σε αυτή την κρίση, ίσως η μόνη που κατάφερε να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων της αλληλεγγύης είναι η Κοινωνία των Πολιτών”³³

Είδαμε μέχρι στιγμής το νόημα του “ανθρωπισμού” για τις πολιτικές εξουσίες. Ωστόσο, στο “σύντομο καλοκαίρι του ανθρωπισμού” ειδική μεία αντιστοιχεί στην “διάχυτη αλληλεγγύη” της ελληνικής κοινωνίας. Από τις “πρωτοβουλίες πολιτών” και τις πρωτοβουλίες συλλογής ρούχων και ειδών πρώτης ανάγκης, μέχρι τις οργανωμένες ΜΚΟ που βρέθηκαν να εντατικοποιούν τις εργασίες τους και να διευρύνουν τα πεδία παρέμβασής τους, οι έλληνες και οι ελληνίδες, εθελοντές και εθελόντριες, φωτογραφήθηκαν να παραδίδουν “μαθήματα ανθρωπιάς”.

Πέρασαν, άραγε, αιώνες από τότε που οι τοπικές κοινωνίες χειροκροτούσαν τους λιμενόματσους-δολοφόνους; Πέρασαν, άραγε, αιώνες από τότε που η ελληνική κοινωνία ήταν ο μεγαλύτερος ρατσιστικός βόθρος των βαλκανίων;

Όχι. Οι ελληνίδες και οι έλληνες πέταξαν ψίχουλα στις μετανάστριες και στους μετανάστες και ξεφορτώθηκαν τα παλιά τους ρούχα “για καλό σκοπό”. Ο ελληνικός λαός, παραδοσιακά αδύναμος αλλά πάντοτε ηρωϊκός, ξέπλυσε τα εγκλήματα τριών δεκαετιών μέσα σε δύο μήνες- τόσο χρειάστηκε.

Είναι κάποιες φορές που είναι τόσο μεγάλος ο όγκος των καλών προθέσεων, που δεν κρύβει απλά την κόλαση που στήνεται στο βάθος, αλλά καλύπτει και τον ίδιο δρόμο με τρόπο που οι αγαθοί φορείς των προθέσεων μοιάζουν να μην βαδίζουν αλλά απλά να στέκονται περιτριγυρισμένοι από την αυτάρεση ικανοποίησή τους. Είναι ο χυδαίος ρεαλισμός που παρουσιάζει την ακραία υποτίμηση της εργατικής τάξης σαν απλή, μαζική φτώχεια- σαν υλική ένδεια που μπορεί να καλυφθεί και να κοπάσει με δύο-τρία λίτρα γάλα και κάποιες κουβέρτες.

Μέσα σε ένα τέτοιο πλαίσιο “αλληλεγγύης” κινήθηκε η μέση ελληνική οικογένεια. Μια ανάλυση που θα εστίαζε σ’ αυτό το “ξέπλυμα”, στα ηθικά ελατήρια αυτών των υλικών παροχών προς το πολυεθνικό προλεταριάτο, θα ήταν σίγουρα εξαιρετικά ενδιαφέρουσα. Λέμε, όμως, να κάνουμε κάτι άλλο: να δούμε αυτήν την γριζία λωρίδα μεταξύ κράτους και επιχειρήσεων, αυτήν την περιοχή της “Κοινωνίας των Πολιτών”, μέσα στην οποία ανθίζει ο “τρίτος τομέας”, οι ΜΚΟ και η “αλληλέγγυα οικονομία”, οι κάθε είδους μη επιχειρηματικές, “ανεξάρτητες” δομές πρόνοιας και φιλανθρωπίας. Να δούμε την ιστορική της καταγωγή και την ιδεολογική της επένδυση, για να δούμε τον ρόλο της μέσα στην συγκυρία.

Το δηλώνουμε από την αρχή και χωρίς περιστροφές: οι διάφορες ΜΚΟ που βλέπουμε να πρωταγωνιστούν στην “προσφυγική κρίση” και να μαζεύονται ανά εκατοντάδες στην Λέσβο, την Χίο, την Κω, απορροφούν κρατικό χρήμα και κάνουν κρατικές δουλειές- είναι οργανικό κόμματι της κρατικής διαχείρισης των μεταναστών εργατών και μεταναστριών εργατριών και είναι το απαραίτητο συμπλήρωμα των εργασιών του συμπλέγματος της ασφάλειας. Όσοι και όσες, λοιπόν, συμπεριφέρονται ή οργανώνονται σαν ΜΚΟ, εκφράζονται με το συντακτικό του ανθρωπισμού, τοποθετώντας τους μετανάστες/στρίες στην θέση του αντικειμένου κάποιου ρήματος (ταΐζουμε, προσφέρουμε, κοιμίζουμε, φιλοξενούμε, κτλ), είναι κράτος και (δεν) το ξέρουν.

Διαβάζουμε, λοιπόν, σχετικά με την ιστορία των “δράσεων κοινωνικής αλληλεγγύης”:

“Μιας και στα μέρη μας, εδώ και πολλά χρόνια, οι περισσότεροι είναι τσακωμένοι και με την θεωρία και με την ιστορία, αυτές οι πρωτοβουλίες και δράσεις κοινωνικής αλληλεγγύης θεωρούνται πρωτοφανείς – πέρα από αυτονόητες. Δεν είναι

32. Εφημερίδα των Συντακτών, 02/11/15, «Στην Ε.Ε. αυτή τη στιγμή βιώνουμε μια ιστορική κατάσταση “ανοιχτών συνόρων”», Ανθή Παζιάνου, Συνέντευξη του Α. Σιλεπάκη, απεσταλμένου του ΕΛΙΑΜΕΠ στη Λέσβο, στα πλαίσια του προγράμματος MEDMIG.

33. Καθημερινή, 1/11/15, Το έργο ανακούφισης των πληγέντων

ούτε το ένα ούτε το άλλο. Το σημαντικότερο κατά την γνώμη μας βρίσκεται στο ότι είναι ενταγμένες, σ' ότι αφορά το γενικό τους πνεύμα και την λειτουργικότητά τους, στη "λογική" των αφεντικών ήδη απ' την δεκαετία του 1970· αν όχι νωρίτερα. Πρόκειται για τον τρίτο τομέα όπως ονομάστηκε γενικά, δηλαδή για την ανάπτυξη ενός μεγάλου κύκλου παροχής υπηρεσιών (και, κάποτε, προϊόντων) που δεν ανήκει (αυτός ο κύκλος) ούτε στον τομέα της επιχειρηματικής δράσης για κερδοφορία, ούτε στον τομέα των κρατικά παρεχόμενων δημόσιων υπηρεσιών. Αυτός ο τρίτος τομέας έχει απασχολήσει ειδικούς των αφεντικών (από κοινωνιολόγους έως εργατολόγους) ήδη από τότε, τα '70s· εντονότερα όμως στα '80s και ειδικά στα '90s, όταν και έγινε βασικό μέρος της ατζέντας της τότε ευρωπαϊκής σοσιαλδημοκρατίας, που γυρνούσε επίσημα προς τον νεοφιλελευθερισμό ("τρίτος δρόμος": Μπλερ, Σρέντερ), σαν ο πόλος της κοινωνικής οικονομίας που θα κάλυπτε το κενό ανάμεσα στο επιχειρείν και το "νοικοκυρεμένο" (δηλαδή "πιο οικονομικό") κράτος. Στον τρίτο τομέα περιλαμβάνονται οι φιλάνθρωπικές οργανώσεις, οι μ.κ.ο., και κάθε άλλη μορφή δημόσιας συλλογικής αυτοθέσμησης και δράσης που συμβάλλει την κάλυψη (κοινωνικών) αναγκών.³⁴

Ένας από αυτούς τους ειδικούς των αφεντικών που πρότεινε τον Τρίτο Τομέα σαν λύση βιωσιμότητας στον καπιταλιστικό κόσμο ήταν ο Ρίφκιν, το 1995, στο βιβλίο του "Το Τέλος της Εργασίας και το μέλλον της". Ο Ρίφκιν υποστήριζε πως ο υπερτεχνολογικός καπιταλισμός θα απαλλάξει τους καπιταλιστές από τους εργάτες και τις εργάτριες· αφήνοντας εκατομμύρια τέτοιους άνεργους και άνεργες. Αυτοί και αυτές, λοιπόν, οι αχρείαστοι/ες αχρηστευμένοι/ες εργάτες και εργάτριες αφενός θα εκπαιδεύονταν για να επανδρώσουν τον τρίτο τομέα και αφετέρου θα ωφελούνταν από αυτόν: εν ολίγοις αυτός ο τρίτος τομέας θα λειτουργούσε εξισορροπητικά στην "μετα-καπιταλιστική" κοινωνία-χωρίς-εργάτες. Ο "μη κερδοσκοπικός", εθελοντικός, ανεξάρτητος αυτός τομέας δεν θα ήταν ανταγωνιστικός προς τους δύο άλλους (κράτος και ιδιωτικό κεφάλαιο), και θα κατάφερε να "αναδιοχευτεί", να "φιλτράρει" και, τελικά, να διαχειριστεί τις κοινωνικές συνέπειες του "τέλους της εργασίας".

Φυσικά, δεν ήρθε ούτε το τέλος της ιστορίας, ούτε της εργασίας! Παρόλα αυτά οι λειτουργίες του τρίτου τομέα όπως περιγράφονται από τον Ρίφκιν είναι ενδεικτικές της πολιτικής σημασίας που έχει αυτός ο "ενδιάμεσος χώρος":

Η λίστα με τις μη κερδοσκοπικές, εθελοντικές, κοινωνικές και αλληλέγγυες δραστηριότητες που καταγράφει ο Ρίφκιν δεν προέκυψε στην αμερικανική κοινωνία από ... βαρεμάρα. Προέκυψε επειδή υπήρχαν, σε μεγάλη έκταση, κοινωνικές ανάγκες που δεν καλύπτονταν πια, απ' την δεκαετία του '80 και μετά, απ' το κράτος· και ήταν, επίσης, αδύνατο να καλυφθούν στην αγορά. Οι "εργαζόμενοι φτωχοί", δηλαδή μισθωτοί με σημαντικά χαμηλές αμοιβές, ήταν μια εκτεταμένη πραγματικότητα ήδη απ' τα '80s - και τις επόμενες δεκαετίες δεν επρόκειτο παρά να αυξηθούν όλο και περισσότερο. Παρότι σύμφωνα με τα δόγματα του νεοφιλελευθερισμού η αγορά ήταν (και παραμένει) ο τόπος "ικανοποίησης", αυτό γινόταν αδύνατο για όλο και πιο μεγάλα τμήματα της σύγχρονης εργατικής τάξης. Αυτό οι ειδικοί των αφεντικών το έβλεπαν, μπορούσαν να το διαπιστώσουν. Το ένα σκέλος διαχείρισης όλων αυτών των "εκτός αγοράς" και "στα όρια ή και εκτός κρατικής πρόνοιας" (μιας και το κράτος έπρεπε να σταματήσει τις φιλεύσπλαχνες "σπατάλες"...) ήταν (και παραμένει) η δημόσια τάξη, οι μηχανισμοί του συμπλέγματος της ασφάλειας. Όμως αυτό δεν θα ήταν αρκετό. Θα έπρεπε να βρεθούν "μη κρατικές" λύσεις που να εξομαλύνουν την πραγματική ταξική πόλωση στις αναπτυγμένες καπιταλιστικές κοινωνίες.³⁵

Λέγαμε στην αρχή πως "ο πολιτικός έλεγχος της μετανάστευσης και της κοινωνικής αναπαραγωγής του πολυεθνικού προλεταριάτου, καθίσταται λειτουργική και οργανική αρμοδιότητα του στρατιωτικού βραχίονα του κράτους." Συμπληρώνουμε, λοιπόν, το εξής: στο βαθμό που το κράτος πρόνοιας μας έχει αφήσει χρόνους, και στο βαθμό που οι ιδιωτικές δομές πρόνοιας δεν είναι προσβάσιμες στην πλειοψηφία της πολυεθνικής εργατικής τάξης, ο "τρίτος τομέας", σαν ΜΚΟ ή σαν αριστερόστροφες "δομές αλληλεγγύης", αναλαμβάνει να καλύψει αυτό το κενό: παρέχει υπηρεσίες πρόνοιας, γενικά, και να "μαντρώνει" τους μετανάστες εργάτες, ειδικά. Οι ανθρωπιστικές ΜΚΟ μπορεί να μοιράζουν φάρμακα ή να φτιάχνουν τα δικά τους κέντρα κράτησης: από τον χώρο του ΠΚΚΠΑ που στελέχωσε και λειτούργησε στη Λέσβο η τοπική "χωριό του όλο μαζί" μέχρι τους κοιτώνες φιλοξενίας ανηλίκων της ΜΕΤΑδρασης που, χρηματοδοτείται σταθερά από τα ευρωπαϊκά ταμεία, οι διάφορες ανεξάρτητες "οργανώσεις" αφενός διαχειρίζονται και διανέμουν στο εσωτερικό τους τεράστια χρηματικά ποσά και αφετέρου αποτελούν το κατάλληλο επιμελητικό προσωπικό ελέγχου και επιτήρησης των μεταναστών/

34. Sarajevo, #62, Ο "τρίτος τομέας": η κοινωνική αλληλεγγύη σαν κεφάλαιο

35. Sarajevo, #72, "κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία" σαν πολιτισμικός κριός; όχι, ευχαριστώ!

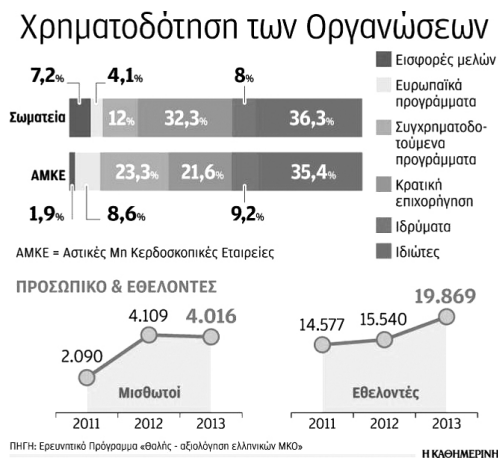
Για μία ανταγωνιστική κριτική στις απόψεις περί "τέλους της εργασίας" και ιστορικής εξάλειψης της εργατικής τάξης, διάβασε το "Το τέλος της εργασίας ή η αναγέννηση της σκλαβιάς; Μια κριτική στον Rifkin και τον Negri", κείμενο του G. Caffentzis, σε μετάφραση των Εργατών του Αρνητικού, στο autonomia.gr>sarajevo>βιβλιοθήκη

στρώων εργατών/τριών: δίπλα στους μπάτσους οι ψυχολόγοι και δίπλα στο στρατό οι γιατροί!³⁶

Να το πούμε κι αλλιώς: το ελληνικό κράτος, με εμπροσθοφυλακή του τον στρατό και την αστυνομία, έχει διάφορους “συνεργάτες”. Τώρα, αν το οργανωμένο έγκλημα, σαν δίκτο εθνικών και διεθνών μαφιόζων, είναι αφενός αρμόδιο για την μετακίνηση της εργατικής δύναμης και, αφετέρου σε μεγάλο βαθμό, στο ελληνικό έδαφος, έχει επωμιστεί την ευθύνη της διαχείρισης της εργασίας των μεταναστών και μεταναστριών, τότε το δίκτυο των “ανθρωπιστικών οργανώσεων” είναι η αντίστροφη, νόμιμη και κοινωνικά αποδεκτή όψη του- το μεν εργάζεται για το θάνατο, το δε για τη ζωή. Και τα δύο για την υποτίμηση. Τόσο απλά.³⁷

*

Ας δούμε, τέλος, κάποια πιο “υλικά” στοιχεία για την οργανωμένη σε μκο, κοινωνία των πολιτών. Στο φύλλο της 17/11 της Καθημερινής δημοσιεύτηκε ο εξής ενδεικτικός πίνακας:

Πάρα πολύ ωραία: Τα στατιστικά στοιχεία του άρθρου (Ο «χάρτης» των ΜΚΟ στην Ελλάδα) περιγράφουν τον όγκο της business, της “μέσης μεγάλης επιχείρησης” στην οποία “οι 2.090 μισθωτοί απασχολούμενοι το 2011 έγιναν 4.109 το 2012 και «παγίωθηκαν» σε 4.016 το 2013” ενώ, οι εθελοντές “εκτινάχθηκαν στους 19.869 το 2013.”. Με τι ασχολείται αυτή η μεσο-μεγάλη μπίζνα στην Ελλάδα; “Οι τομείς δράσης τους αντικατοπτρίζουν τις ανάγκες που έχουν «γεννηθεί» από την παρατεταμένη οικονομική κρίση. «Ζητήσαμε από τις οργανώσεις να μας προσδιορίσουν το αντικείμενο των ενδιαφερόντων τους και διαπιστώσαμε ότι τα 2/3 δραστηριοποιούνται σε έως 3 τομείς, ενώ 6 οργανώσεις μας απάντησαν ότι είναι ενεργές σε 8 διαφορετικούς τομείς» σημειώνει ο δρ Σωτήρης Πετρόπουλος, μεταδιδακτορικός ερευνητής και διδάσκων στο Παν. Πελοποννήσου. Ετσι, 111 ασχολούνται με την κοινωνική αλληλεγγύη και ένταξη, 100 με την υγεία, πρόνοια, σίτιση και στέγαση, 69 με εκπαίδευση, κατάρτιση και εργασιακά δικαιώματα, 59 με ανθρώπινα δικαιώματα και θέματα φύλου, κ.ά.”

Τώρα, κοιτώντας τον χάρτη, από τον οποίο επιμελώς απουσιάζουν τα κρίσιμα “νούμερα”, παρατηρούμε το εξής: περίπου το 50% των χρηματοδοτήσεων προέρχεται από εθνικούς ή ευρωπαϊκούς πόρους. Σωστά μέχρι εδώ: οι “πρόσφυγες” πληθαίνουν, το πρόβλημα “διογκώνεται”, και το χρήμα ρέει- στις κρίσιμες θέσεις διαπραγμάτευσης των ποσών βρίσκουμε κάποιον πολιτικό εκπρόσωπο του ελληνικού κράτους-κόμματος των αφεντικών, τον πρωθυπουργό ή τον υπουργό μετανάστευσης. Όπως μαθαίνουμε από την “πύλη ενημέρωσης χρηματοδοτικών προγραμμάτων” οι ΜΚΟ είναι τυπικά και νόμιμα first class δικαιούχοι των χρηματοδοτήσεων του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το οποίο είχε προϋπολογισμό €32,308,677 για την περίοδο 2014-2020, ποσό που είχε κανονιστεί πολύ πριν την “προσφυγική κρίση”³⁸. Βάσιμα εικάζουμε ότι τα ποσά έχουν ήδη πολλαπλασιαστεί.

Το υπόλοιπο σχεδόν 40% προέρχεται από ιδιώτες/ιδρύματα. Και επειδή μας έφαγε η περιέργεια, κοιτάξαμε το site της διάσημης μκο praksis, που “από τις 23 Αυγούστου 2015 πραγματοποιεί παρεμβάσεις στην Ειδομένη με τη χρηματοδότηση

36. Για μία παραστατική τεκμηρίωση όσων λέμε,δες και το “Διεύθυνση αλλοδαπών Αττικής: «ελάτε με νταούλια, ελάτε με κορδέλες,γορτάστε φρεμίστριες με τις φυλακισμένες»” στο περιοδικό Μιγάδα, #11

37. Το επιχείρημά ίσως είναι ριψοειδές, λάβαμε, ωστόσο, υπόψη τις εξής ομοιότητες: Και τα δύο, οργανωμένο έγκλημα και τρίτος τομέας, είναι οργανωμένα σε δίκτυα, και τα δύο συναρθρώνονται με το κράτος σε κοινότητες σκοπών, και στα δύο εντοπίζουμε κόμβους σύνδεσης με το επίσημο κράτος, πολιτικά πρόσωπα, δικαστές, αφεντικά-“πυλώνες της ελληνικής οικονομίας”. Και στα δύο, βρίσκουμε μορφές εργασίας πέρα και έξω από τα νομικά σχήματα: παράνομη εργασία/σλαβιά στο ένα, εθελοντική, άμισθη στο άλλο.

38. Δεν έχουμε καταλάβει ακόμα αν τα χαμηλόβαθμα στελέχη των κινήσεων της κυβερνοαριστεράς πίνουν απ’ αυτό που σπρώχνουν! Από τη μία η κακά μέρκειλ έχει βαλθεί να γονατίσει τον ελληνικό λαό και από την άλλη χρηματοδοτεί τις μκο και τις “δομές κοινωνικής αλληλεγγύης”! Για την κεντρικότητα ενός “αριστερού-κινήματιού τρίτου τομέα” (λύση-στην-κρίση) στην ατζέντα του ελληνικού κράτους δες Sarajevo, #72, ό.π. και #70, Κράτος έτοιμο για όλα... Το παλιοκράτος είναι “κοινωνικά αλληλέγγυο”

και συνεργασία της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες (UNHCR) με στόχο την αποτύπωση των βασικών αναγκών των πληθυσμών που βρίσκονται εκεί, καθώς και τον σχεδιασμό και εφαρμογή των κατάλληλων δράσεων για την μέγιστη ανακούφιση των ευάλωτων πληθυσμιακών ομάδων.” και “στηρίζει εθελοντικά το νέο εγχείρημα της δημιουργίας ανοιχτού καταυλισμού υποδοχής προσφυγικών ροών στην περιοχή του Ελαιώνα.”. Στους “υποστηρικτές”, λοιπόν, της άγιας αυτής οργάνωσης βρήκαμε μία σειρά ενδιαφέρουσες παρουσίες: από το εφοπλιστικό κεφάλαιο (Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος, Ιωάννης Λάτσης) μέχρι τη βιομηχανία Μποδοσάκη, κι από τις citibank, eurobank, marfin μέχρι τους atenistas, την ονσεδ, και τις φαρμακοβιομηχανίες. Ε, ναι! Όλοι οι παραπάνω ενδιαφέρονται να στηρίξουν το έργο αλληλεγγύης της praxis! Φυσικά, στην ιστοσελίδα οι δωρεές που φαίνονται είναι αυστηρά σε “είδος” (από υπολογιστές μέχρι μακαρόνια) και οι συνεργασίες δίνονται περιγραφικά, αλλά δεν πειράζει...

Καμία ανασφάλεια, καμία αβεβαιότητα, το λέμε ξανά: οι εκατοντάδες μικο που έχουν μπλεχτεί στην “αντιμετώπιση της προσφυγικής κρίσης” είναι κράτος με Κ κεφαλαίο, είναι μηχανισμοί που κεφαλαιοποιούν την “κοινωνική αλληλεγγύη”, είναι μπάτσοι με πολιτικά, και η συνάρθρωσή τους στα συμφέροντα των αφεντικών και των κρατικών σιοπών, δεν είναι ευκαιριακή είναι δομική.

Και, τέλος: τόσο οι ίδιες οι μικο, αλλά ακόμη περισσότερο, οι ποιότητες των κοινωνικών σχέσεων που ανταναλούν και η γλώσσα του προνοιακού πλουραλισμού τους δεν μας είναι απλώς ξένα, μας είναι απολύτως εχθρικά.

9

Ω ΑΓΑΠΗΜΕΝΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ/ΓΚΑΝΓΚΣΤΕΡ!

“Ορθότατη η προσπάθεια επανεισαγωγής της γεωπολιτικής διάστασης στη διαπραγμάτευση με τους εταίρους μας, κάτι που επιχείρησε να κάνει το ΕΛΙΑΜΕΠ ήδη από το 2012, αλλά δυστυχώς φωνή βοώντος εν τη ερημώ. Ασφαλώς και θα πρέπει να τονιστεί η γεωπολιτική σημασία της χώρας μας σε μια σειρά κρίσιμων για τη Δύση τομέων [...]. Σαφή περιθώρια βελτίωσης υπάρχουν όσον αφορά στην επικοινωνιακή στρατηγική, καθώς το μήνυμα (αλλά και οι σχετικές ενέργειες) πρέπει να είναι θετικό (ενεργός ρόλος της Ελλάδας και ετοιμότητά της να συνεισφέρει στην αποτελεσματική διαχείριση των προκλήσεων ασφαλείας για την Ε.Ε.) και όχι αρνητικό.”³⁹

Έτσι είναι! Η δεξιά διακυβέρνηση είχε ξεχάσει πού είναι η Ελλάδα στο χάρτη και ήρθε η αριστερά να βάλει τα πράγματα στη θέση τους- να οικοδομήσει και να επενδύσει σε μία πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική, όπως είχαν προτείνει οι πράκτορες του ελιαμεπ αλλά οι χαζοί δεξιοί δεν τους άκουγαν! Η δικαίωση όμως ήρθε!

Η αριστερή διακυβέρνηση εθνικής ενότητας συντονίστηκε άψογα με τις παραδοσιακές μεθόδους διαπραγμάτευσης του ελληνικού κράτους: το ελληνικό κράτος είναι γεωπροσοδικό: χρησιμοποιεί την γεωπολιτική του θέση (την συγκρότηση δηλαδή μίας μονάδας στρατιωτικής/ένοπλης ισχύος σε συγκεκριμένες συντεταγμένες της υδρογείου) απέναντι στους εικάστοτε “εταίρους” είτε για να παζαρέψει τις απαραίτητες χρηματοδοτήσεις είτε για να προωθήσει/επιβάλλει τα δικά του συμφέροντα στην περιοχή των βαλκανίων και της ανατολικής μεσογείου είτε -συνήθως- και τα δύο.

Συνεπώς, η μεταναστευτική του πολιτική συγχρονίζεται πάντοτε με τις επιδιώξεις του στον τομέα της εξωτερικής του πολιτικής. Αυτή η εξωτερική πολιτική είναι μόνιμα και σταθερά ιμπεριαλιστική και έχει κάποια “εθνικά” θέματα ανοιχτά για δεκαετίες: την κυριαρχία στα βαλκάνια και το όνομα της μακεδονίας, το στρίμωγμα/αποδυνάμωση της τουρκίας μέσω του κυπριακού, μέσω της αιγιαλιτιδας και της ΑΟΖ, μέσω των συνεργασιών του με τους εχθρούς της τουρκίας. Παράλληλα, καθώς η γειτονιά της μέσης ανατολής συνεχίζει να φλέγεται, τα διακυβεύματα είναι πολλαπλά: είτε με ευθεία συμμετοχή σε μελλοντικές επεμβάσεις στη συρία είτε μέσω της αξιοποίησης των ελληνικών βάσεων από τους “σωστούς συμμάχους” (το νάτο γενικά, οι ΗΠΑ, το Ισραήλ; θα δείξει!)⁴⁰ το ελληνικό κράτος μαθαίνει να εκμεταλλεύεται τις πολεμικές προστοιμασίες/πραγματικότητες για να αναβαθμίζει τον στρατιωτική/πολιτική ισχύ του- και να την επιβάλλει όπου πρέπει.

Κάθε στάδιο της στρατιωτικοποίησης των συνόρων, κάθε μεταναστευτική “κρίση” είχε ένα τέτοιο ενδιαφέρον για το ελληνικό κράτος. Διαβάζουμε για μια τέτοια “στιγμή” σε κείμενο του 2009:

Αξιοποιώντας την ευρωϊδέα ότι οι μετανάστες μπορούν να αξιοποιηθούν σαν μια μάζα από σάρκα και κόκαλα για

39. Καθημερινή, 25.03.15. Μια πρώτη αξιολόγηση της νέας κυβέρνησης, Θάνας Ντόκος. Το κείμενο υπογράφει ο γενικός διευθυντής του ΕΛΙΑΜΕΠ, αυτού του think tank που είναι υπόγειο και πρώτος όροφος του Υπουργείου Εξωτερικών; Εμείς, πάντως, διαβάζοντας το αρχείο άρθρων του στην Κ. μητροδευτήκαμε- ποιος είναι ο έλληνας ΥΠΕΞ; ο ντόκος ή ο κοτζιάς;

40. “Τη χρήση του Πεδίου Βολής Κρήτης (ΠΒΚ) εξετάζουν, σύμφωνα με πηγές του ΓΕΕΘΑ, οι αμερικανικές ένοπλες δυνάμεις, γεγονός το οποίο έχει ιδιαίτερο ενδιαφέρον υπό το φως των γενικών εξελίξεων στην ευρύτερη περιοχή αυτή την περίοδο. [...] Το ΠΒΚ χρησιμοποιείται από την Ελλάδα, την Ολλανδία, το Βέλγιο και τη Γερμανία, είναι, προφανώς, ενταγμένο στις νατοϊκές δομές και το ενδιαφέρον που έχουν εκδηλώσει για τη χρήση του οι Αμερικανοί θεωρείται θετικό για δύο λόγους: πρώτων, διότι γίνεται σαφές ότι οι ΗΠΑ επιθυμούν να διατηρήσουν, αν όχι να ενισχύσουν, την παρουσία τους στην ευρύτερη περιοχή. Κάτι το οποίο εντάσσεται αφενός στην έντονη διπλωματική και στρατιωτική κινητικότητα ως προς τη Συρία. Ιδιαίτερη σημασία έχει, επίσης, το γεγονός ότι η Τουρκία έχει επανειλημμένως εκφράσει την ενόχλησή της για την ύπαρξη τριών ελληνικών πεδίων βολής στο Αιγαίο, ενώ προσπαθεί να δεσμεύσει περιοχή και για τη δημιουργία ενός τουρικού. Ως εκ τούτου η διεύρυνση του αριθμού των νατοϊκών χρηστών στα ελληνικά ΠΒΚ του Αιγαίου λειτουργεί και ως ένα σημαντικό εγχείρημα για τη διατήρησή τους.” Καθημερινή, 29.09.15, Χρήση από ΗΠΑ του πεδίου βολής της Κρήτης, Βασίλης Νέδρος. Και για την άλλη συμμαχία βλ.: “Συμμετοχή Ελλάδας και ΗΠΑ στη μεγαλύτερη αεροπορική άσκηση στην ιστορία του Ισραήλ”, Καθημερινή, 30.10.15

την ουσιαστική μετατόπιση των συνόρων (μια ιδέα που σε λίγο διαφορετικό πλαίσιο πιθανότατα γεννήθηκε στην Ελλάδα την δεκαετία του '90) το ελληνικό κράτος έσπευσε να καλέσει την Frontex και στο αιγαίο. Στα ελληνοτουρκικά θαλάσσια σύνορα.

Στην «κοινή ευρωπαϊκή υπηρεσία...» αρέσει η θάλασσα (και η «θαλάσσια επιτήρηση») επειδή, συνήθως, ανάμεσα στα εθνικά χωρικά ύδατα μεσολαβούν τα διεθνή, πράγμα που της επιτρέπει μια τακτική «διαδοχικών προσεγγίσεων»: πρώτα καταλαμβάνουμε τα διεθνή, ύστερα λέμε ότι αυτό δεν είναι αρκετό και μπαίνουμε στα απέναντι εθνικά, και τελικά φτάνουμε στην ξηρά. Αλλά τα σύνορα στο αιγαίο δεν ταριάζουν στο σχήμα. Δεν υπάρχει «διεθνή» θάλασσα μεταξύ ελληνικού και τουρκικού κράτους, μεταξύ νησιών ανατολικού αιγαίου και μικρασιατικών παραλίων. Εκεί που τελειώνει η εθνική δικαιοδοσία των μεν αρχίζει αμέσως των δε.

No problem. Κατ' αρχήν η ευρωπαϊκή συνοροαστυνομία κλήθηκε για να επιβεβαιώσει ότι αυτά που η Αθήνα θεωρεί σύνορα της έχουν την πρακτική ευρωπαϊκή επικύρωση... Να τελειώνουμε με τις «γκρίζες ζώνες» και τις λοιπές αηδίες (σκέφτηκαν στο ελληνικό υπεξ). Και ύστερα, πηδώντας το αδύνατο στάδιο των περιπολιών σε διεθνή ύδατα, να πάμε στο ψητό: το τουρκικό κράτος πρέπει να επιτρέψει κάποια Frontex αρμοδιότητα στη θάλασσά του · και φυσικά στην ξηρά του. Όλο αυτό ονομάστηκε operation Poseidon.

[...]

Η Frontex βρήκε «στρωμένη» τη δουλειά · αλλά η συνθετότητα των παραλίων της τουρκίας και των ελληνικών νησιών, μαζί με την εγγύτητά τους είναι ποικίλο κεφάλαιο για μια συνοριοφυλακή που πρέπει να δείχνει στ' αφεντικά της πρακτικά, μετρήσιμα αποτελέσματα. Τόσο το καλύτερο για το ελληνικό κράτος: η απαίτηση για Frontexοποίηση (συγγνώμη για τη λέξη!) των μικρασιατικών παραλίων γίνεται ακόμα πιο επιτακτική! Η γεωγραφική, «τεχνική» πολυπλοκότητα του κλειδώματος αυτής της μεριάς των ευρωσυνόρων μεταφράζεται σε εντονότερες γεωπολιτικές απαιτήσεις · που μετριάζονται απ' την άλλη μόνο και μόνο από το γεγονός ότι το τουρκικό κράτος δεν είναι ούτε σενεγάλη ούτε λιβύη. Στη χειρότερη (γι' αυτό) περίπτωση το ελληνικό εξασφαλίζει ότι θα μπορεί να «απωθεί» (απελαύνει) ένα μεγαλύτερο μέρος αιχμαλώτων όχι στο καυτό μήκος των θαλάσσιων συνόρων του με το τουρκικό, αλλά μέσω έβρου.⁴¹

Και περαιτέρω, οι γεωπολιτικοί σχεδιασμοί των κρατών σε σχέση με τους “γείτονες” είναι σταθερή παράμετρος της διαχείρισης των μεταναστών εργατών και μεταναστριών εργατριών, οι περισσότεροι ή λιγότεροι συγκλίνουσες γεωστρατηγικές ανησυχίες των δυτικών κρατών είναι το έτερο σκέλος της μεταναστευτικής τους πολιτικής:

Έτσι όπως έχουν διαμορφωθεί οι αφετηρίες των μεταναστών / φυγάδων, και έτσι όπως αναγκάζεται να κινείται η συντριπτική πλειοψηφία τους, τα κράτη - μέλη της ε.ε. που αποτελούν τα λογικότερα σημεία πρώτης άφιξης είναι (κατά σειράν, από δύση προς ανατολή) η Ισπανία, η Ιταλία (ή η Μάλτα), η Ελλάδα και, πλέον, και η Βουλγαρία. Απέναντι απ' αυτά τα εντός των τειχών της ευρωασφάλειας και της ευρωδιαχείρισης / ευρωποτίμησης, σαν τελευταία κράτη τράνζιτ, βρίσκονται κράτη με τα οποία τα ευρωαφεντικά άφιξης έχουν ιστορικά γεωπολιτικά «προηγούμενα». Είτε αποικιοκρατίας, είτε αλυτρωτισμού · «προηγούμενα» στα οποία η έννοια της «εθνικής κυριαρχίας» ή η άλλη, των «συνοριακών διαφορών», είναι ευαίσθητες. Ισπανία - μαρόκο αλλά και δυτική αφρική · γαλλία - αλγερία · Ιταλία - λιβύη · Ελλάδα - τουρκία: οι μετανάστες / φυγάδες είναι καταδικασμένοι να πατάνε νάρκισες, όχι μόνο κυριολεκτικές αλλά και μεταφορικές. Είναι υποχρεωμένοι να διαπερνούν σύνορα βεβαρημένα με αντιθέσεις που τις αγνοούν, πλην όμως βαρύνουν πάνω τους. Είναι υποχρεωμένοι να περπατούν ανάποδα πάνω σε παλιές (αλλά όχι ξεπερασμένες) τροχιές πρωτοκοσμικού ιμπεριαλισμού και διακρατικών συνοριακών αντιθέσεων.⁴²

*

Χρειαζόμαστε μία ακόμη κρίσιμη παρατήρηση: Γιατί λέμε ότι το ελληνικό κράτος σπρώχνει ατζέντα στην ΕΕ και όχι αντίστροφα; Είμαστε συμφωσιολόγοι; Όχι: just the facts! Το 2014 η Ελλάδα ανέλαβε την προεδρία της ΕΕ και πρότεινε τα εξής για την οργάνωση του προγράμματος για την μετανάστευση την περίοδο 2014-2018: χρηματοδότηση και συνεργασία με τις χώρες transit, χρηματοδότηση των χωρών που επιβαρύνονται, κοινή πολιτική ασύλου. Έναν χρόνο αργότερα, τον Μάη του 2015, μετά το πολύνεκρο ναυάγιο στη Λαμπεντούζα, ο Έλληνας επίτροπος μετανάστευσης-παλιά καρβάνια Αβραμόπουλος ανακοίνωσε ένα σχέδιο δράσης 10 σημείων, οι βασικοί παράμετροι του οποίου διατηρούνται και στο ολοκληρωμένο σχέδιο: 1. ενίσχυση των επιχειρήσεων τρίτων και ποσειδών 2. πόλεμος στους λαθρέμπορους 3. κοινή ευρωπαϊκή πολιτική ασύλου 4.

41. Sarajevo, #32, Μεσόγειος: Μια υδάτινη (σχεδόν) λωρίδα της Γαζας, Operation Poseidon

42. Sarajevo, ό.π. the option on the table

συνεργασία με τρίτες χώρες. Βλέπετε κάποια ομοιότητα; Και ξανά τόσο στο προσχέδιο της Συνόδου, όσο και στην ίδια την Σύνοδο Κορυφής στη Βαλέττα, την 3η εβδομάδα του Νοεμβρίου βρισκόμαστε τις ίδιες στρατηγικές επιλογές.⁴³

Έχουμε ήδη προεξαγγείλει τα συμπεράσματά μας: είπαμε πως καταφάσκοντας στην “προσφυγική κρίση” διαπραγματεύεται κονδύλια για την αντιμετώπισή της, και πως έτσι επενδύει στην περαιτέρω υποτίμηση της πολυεθνικής εργατικής τάξης, την οποία χωρίζει σε νόμιμους/ες και παράνομους/ες, ενώ ταυτόχρονα χρησιμοποιεί το “προσφυγικό” σαν “διαπραγματευτικό πλεονέκτημα” για τα πάντοτε εκκρεμή “εθνικά του θέματα”. Στην γεωπολιτική συγκυρία, λοιπόν, η αναθέρμανση των συζητήσεων για το όνομα της Μακεδονίας, ο αναβαθμισμένος ρόλος της Τουρκίας στην διαχείριση της μετανάστευσης, οι διαφανιόμενες τάσεις ΕΕ για πολιτική και οικονομική υποστήριξη στον “προαιώνιο εχθρό”, καθώς και η εντατικοποίηση των στρατιωτικών επεμβάσεων στην Συρία στα πλαίσια της “αντιτρομοκρατικής εκστρατείας”, “σπρώχνουν” το ελληνικό κράτος να απελευθερωθεί από την “μετριόπαθειά” του, συζητώντας και σχεδιάζοντας τις κινήσεις τους μέσα στο context της “προσφυγικής κρίσης”.

Again, just the facts:

“Όμως το προσφυγικό είναι μια μεγάλη ευκαιρία να προωθηθούν τα δύο θέματα εξωτερικής πολιτικής, Λιγαίο, Σκοπιανό σε βάση αμοιβαιότητας, να οργανωθεί γύρω από τα νησιά σύστημα ηλεκτρονικών και ενεργειακών υποδομών κι επενδύσεων, να αναδειχθεί η Ελλάδα σε συντονιστικό, επιχειρησιακό κέντρο διαχείρισης κρίσεων με εκπαιδευμένο προσωπικό, δομές περίθαλψης, ασφάλειας και ελέγχου.”⁴⁴

Η αριστερή διακυβέρνηση, έχοντας (πάντα) τέτοιες ιδέες στο κεφάλι της δεν χάνει χρόνο! Εκπροσωπεί ένα κράτος που έχει συσσωρεύσει εμπειρία, αποδεικνύει πως είναι ικανό στην “διαχείριση κρίσεων” με το στρατό του έτοιμο, και έχει αξιώσεις να μιλάει και να ακούγεται σαν ίσος προς ίσον σε μία γκάμα γεωστρατηγικών ζητημάτων.

Ας σταθούμε στα ελληνοτουρκικά. Το ελληνικό κράτος πέζει να διαμεσολαβήσει τις συμφωνίες της ΕΕ με την Τουρκία, κάνοντας επίδειξη ισχύος στην τελευταία, γιατί «δεν μπορούμε να μεινουμε στην άκρη και να βλέπουμε να ξεπαγώνουν κεφάλαια με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για εμάς, που, για παράδειγμα, σχετίζονται με την Κύπρο ή να συζητούνται συμφωνίες που παρακάμπτον κανόνες του διεθνούς δικαίου»⁴⁵. Και, από τη μία αρνείται τις ελληνοτουρκικές περιπολίες για λόγους “εθνικής κυριαρχίας”, και από την άλλη, ο ΥΠΕΞ διαπιστώνει πως “μόνη λύση είναι η ταυτοποίηση, καταγραφή και ταξινόμηση των προσφύγων σε ειδικά κέντρα (hot spots) επί του τουρκικού εδάφους”⁴⁶. Ενδιαφέρεται η Ελλάδα να “προλάβει” τους/τις μετανάστες/στρίες από βέβαιο πνιγμό στο αιγαίο; Όχι βέβαια: η συγκέντρωση μεταναστών/στριών στο τουρκικό έδαφος, ο εγκλωβισμός τους εκεί έχει μία άλλη χρησιμότητα για το ελληνικό κράτος: μία τέτοια περίπτωση μπορεί εύκολα να αποτελέσει συνθήκη πίεσης για την τουρκία, η οποία είναι σε ανοιχτό πόλεμο με τους κούρδους αντάρτες στο εσωτερικό της και επεμβαίνει ενεργά στην Συρία!

Και τέλος, μπορεί βέβαια ο Αλέξης να συζητήσει σε “θερμό κλίμα” με τους τούρκους ομολόγους του και να εξετάζει συνεργασίες σε διοικητικό επίπεδο, αλλά τον επόμενο μήνα θα συναντηθεί με την χουντάρα της Αιγύπτου, το εχθρικό προς την Τουρκία, Ισραήλ και την Κύπρο για να σχεδιάσουν πως θα στριμώξουν τις “τουρκικές διεκδικήσεις” χαρτογραφώντας την απέραντη ελληνική ΑΟΖ⁴⁷. Αυτό θα πει “πολυδιάστατη” εξωτερική πολιτική!

Αφήσαμε το αγαπημένο μας για το τέλος:

“Με λίγα λόγια: το προσφυγικό, αφότου έγινε ευρωπαϊκό ζήτημα, έχει εξελιχθεί σε παράμετρο, αρνητική για τα δικιά μας συμφέροντα, στα ελληνοτουρκικά.[...]Επειδή δεν νομίζω ότι θα ξεμπερδέψουμε εύκολα από πιέσεις που θα αγγίζουν εξίσου προσφυγικό και ελληνοτουρκικά, έχω την εντύπωση ότι αυτό που συνέβη ήταν το τίμημα της αποτυχίας της συντηρητικής πολιτικής που ακολουθήσαμε εδώ και χρόνια στα ελληνοτουρκικά — και την ακολουθήσαμε έως ένα βαθμό δικαιολογημένα. Ουσιαστικά, συντηρούσαμε τα ανοικτά θέματα στο Λιγαίο, αρνούμενοι να διαπραγματευθούμε ευθέως με έναν ισχυρότερο γείτονα και φοβούμενοι να πάμε το θέμα στα Διεθνή Δικαστήρια της Χάγης, δηλαδή σε μια μέση λύση. Περιμέναμε να αλλάξει η συγκυρία και να γίνει ευνοϊκότερη.

[...] Παρότι είμαστε στην πρώτη γραμμή του μετώπου, η προσπάθειά μας να αποφύγουμε την εμπλοκή του ελληνικού στρατού είναι χαρακτηριστική αυτής της αδυναμίας μας και είναι αντίθετη προς την τάση που διαβλέπω σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες[...]. Αν η πίεση στους μηχανισμούς των ευρωπαϊκών κρατών αυξηθεί, θα είναι μόνον θέμα χρόνου η αναγκαστική αξιοποίηση του στρατού από τους Ευρωπαίους. Σε τελευταία ανάλυση, το στρατιωτικό επάγγελμα διεθνώς έχει σωρεύσει πολύτιμη πείρα τα τελευταία χρόνια στη διαχείριση ανθρωπιστικών κρίσεων.”⁴⁸

43. “Τα κύρια θέματα της άτυπης Συνόδου, που θα ξεκινήσει το μεσημέρι της Πέμπτης, θα είναι, όπως έχει γνωστοποιηθεί: η συνεργασία με τρίτες χώρες, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας, η εφαρμογή των αποφάσεων, που έχουν ληφθεί για τη μετεγκατάσταση, η σύσταση των hotspots σε Ελλάδα και Ιταλία σε συνδυασμό με την ενίσχυση των δυνατοτήτων υποδοχής και της παροχής στη FRONTEX και την EASO της απαιτούμενης τεχνολογίας, καθώς και η αποτελεσματική ενίσχυση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων της Ε.Ε. [...] Η διάσκεψη κορυφής στη Βαλέττα για τη μετανάστευση, όπως έχει γνωστοποιηθεί, αναμένεται να αναγνωρίσει ότι η μετανάστευση αποτελεί κοινή ευθύνη των χωρών προέλευσης, διέλευσης και προορισμού. Τα βασικά θέματα της ατζέντας θα είναι τα εξής πέντε: 1) Καταπολέμηση των βαθύτερων αιτίων με την προαγωγή της ειρήνης, της σταθερότητας και της οικονομικής ανάπτυξης. 2) Καλύτερη προώθηση και οργάνωση των διούλων νόμιμης μετανάστευσης. 3) Ενίσχυση της προστασίας των μεταναστών και των αιτούντων άσυλο, ιδίως δε των ευπαθών ομάδων. 4) Αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της εμετάλλευσης και της παράνομης διακίνησης μεταναστών. 5) Στενότερη και καλύτερη συνεργασία για την επιστροφή και την επανεισοδοχή.” Καθημερινή, 10.11.2015, Τσίπρας: «Το προσφυγικό πρέπει να αντιμετωπιστεί ως κοινό ευρωπαϊκό πρόβλημα» και δύο μέρες αργότερα “ο πρωθυπουργός Αλέξης Τσίπρας επιδιώκει στη Μάλτα, όπου έχει συγκληθεί Σύνοδος για το ζήτημα, να προωθήσει τις προτεραιότητες και την ατζέντα της Αθήνας, με δύο σημεία αιχμής: την υιοθέτηση κοινής ευρωπαϊκής δράσης και τη μετάθεση στην Τουρκία της διαδικασίας καταγραφής και ταυτοποίησης των προσφύγων που αναζητούν άσυλο στην Ε.Ε.”, 12.11.2015

Οι αρθρογράφοι της Καθημερινής δεν είναι τίποτε γραφικοί τύποι, είναι ρεαλιστές, είναι η φωνή της συνείδησης του ελληνικού κράτους και το λένε νέτα σιέτα: να μην είμαστε ηττοπαθείς, να αδράξουμε την ευκαιρία, ο στρατός μας μπορεί!

Ο ελληνικός στρατός, οι συνοριοφύλακες, στην ιδεολογία και στην πράξη, είναι η πρώτη γραμμή της πολιτικής του ελληνικού κράτους. Είναι η κρίσιμη δύναμη που επιτρέπει στο ελληνικό κράτος να διαμορφώνει την ευρωπαϊκή ατζέντα για την μετανάστευση. Είναι το πρόσωπο της φαινορής κυβέρνησης που της επιτρέπει να ζητά ανταλλάγματα και να εξαργυρώνει την θέση του οικοπέδου του, να ανανεώνει τις στρατηγικές του συμμαχίες, να ενισχύει την στρατιωτική του παρουσία απέναντι από την τουρκία, να ανεβάζει την “αξία” του οικοπέδου σε συνάρτηση με την πολιτική/πολεμική συγκυρία.

Το κράτος έχει συνέχεια.

Η αντιμεταναστευτική πολιτική του ελληνικού κράτους είναι συνεχής, πολυεπίπεδη και δολοφονικά παραγωγική/μισή εργατική/μισή εξωτερική πολιτική.

Αυτό μας αντιστοιχεί να καταλαβαίνουμε, αυτό πρέπει να θυμόμαστε: κανένας αντιρατσισμός, κανένας αντιφασισμός δεν πρόκειται να ξεπηδήσει από την καρδιά του κράτους και να μας σώσει! Ακριβώς το αντίθετο: όσο περισσότερο αφήνουμε τα σχέδια του ελληνικού κράτους να ξετυλιγονται ανενόχλητα, τόσο θα περνάμε από πάνω μας, πάνω από το παρόν και το μέλλον του πολυεθνικού προλεταριάτου.

Αποπειραθήκαμε να εξηγήσουμε -πρώτα στους εαυτούς μας- γιατί ό,τι κυκλοφόρησε σαν πακέτο “προσφυγική κρίση+ανθρωπισμός” δεν ήταν/είναι παρά business as usual, business οικονομική/επιχειρηματική/γεωπολιτική/στρατιωτική/ανθρωπιστική και μιλιταριστική- business ενάντια στην πολυεθνική εργατική τάξη. Δεν ξέρουμε αν το καταφέραμε. Νομίζουμε, όμως, ότι, αν μη τι άλλο, χρωστούσαμε μια τέτοια εξήγηση- μια εξήγηση έξω από τις χίλιες γλώσσες των αφεντικών και εναντίον τους.

Μετά από συζητήσεις, συμφωνίες, διαφωνίες και άπειρα άλλα ερωτήματα καταλήγουμε ξανά σ’ αυτό που μας κινητοποίησε να καταγράψουμε αυτές τις απόψεις. Όποιος/α μιλάει, μιλάει από θέση, και αν αντιλαμβανόμαστε τους εαυτούς μας σαν κομμάτι του πολυεθνικού προλεταριάτου, κι αν θέλουμε να μιλάμε και να πράττουμε ενάντια στ’ αφεντικά και το κράτος τους, τότε δεν μας αντιστοιχεί καμία ανθρωπιστική κουλτούρα, καμία προνοιακή τάση απέναντι στο “προσφυγικό δράμα”.

Ξανά και ξανά:

Ο πόλεμος τους είναι παντού: είναι οι “ανθρωπιστικές επεμβάσεις” και οι “αντιτρομοκρατικές εισστρατείες”/ είναι οι νάρκες του έβρου/ και τα ελληνικά σύνορα/ είναι οι δικτατορίες της αφρικής και οι συμμαχίες του οργανωμένου εγκλήματος

Ο εχθρός μας είναι εδώ: είναι τα μικρά/μεσαία/μεγάλα αφεντικά, το ιμπεριαλιστικό και μιλιταριστικό ελληνικό κράτος

Χαριτιά στους μετανάστες και τις μετανάστριες: να καταλάβουμε εμείς πρώτα την κοινότητα της πολυεθνικής εργατικής τάξης/ να διεκδικήσουμε την πολιτική ελευθερία και την αξιοπρέπεια του πολυεθνικού προλεταριάτου/να υπερασπιστούμε την μετανάστευση/να υπερασπιστούμε την τάξη μας

Κλωτσιές στο αφεντικό: να θέσουμε ξανά το ίδιο παλιό καλό ερώτημα: ποιές είναι οι τάξεις; Αυτές οι δύο.

Ο πολυεθνικός εργάτης, η πολυεθνική εργάτρια με όλα τους τα σημάδια, ενάντια στην τάξη των αφεντικών.

Γραμμένο αλλιώς: η δολοφονική παραγωγικότητα της καπιταλιστικής μηχανής, ο πόλεμος και η ειρήνη της ενάντια στην πολυεθνική εργατική τάξη.

44. Καθημερινή, 03.11.2015, Το Αιγαίο ανήκει στους πρόσφυγες, Γιάννης Αναστασάκος

45. Καθημερινή, 08.11.2015, Προσφυγικό, οι δεσμεύσεις και τα λάθη, Δώρα Αντωνίου. Και ξανά: “Σημειώνεται ότι ο κ. Τσίπρας έχει επανειλημμένα επισφαινει ότι πρόθεση της Ελλάδας είναι να αναλάβει κεντρικό ρόλο στην διαπραγμάτευση της ΕΕ με την Τουρκία για το προσφυγικό ζήτημα.”

46. Καθημερινή, 17.11.2015, Κοτζιάς: «Μόνη λύση για το προσφυγικό η δημιουργία hotspots στην Τουρκία»

47. Δες την προσούρα του στειου νουμικής με τίτλο “Ελλάδα: Ο μάγος της ΑΟΖ, και όχι μόνο+σημειώσεις για τις πολιτικές καταβολές του Διεθνούς Δικαίου”, Μάιος 2015 (σε pdf στο stekinomikis.wordpress.com>κειμενα)

48. Καθημερινή, 29/10, Και τα ελληνοτουρκικά στην εικόνα, Στέφανος Κασσιμάτης

ΥΣΤΕΡΟΓΡΑΦΟ

Λένε ότι οι παραπομπές αναδεικνύουν τα περιεχόμενα ενός κειμένου μέσα σε ένα περιβάλλον προηγούμενης, δεδομένης γνώσης.

Αν έχουν αξία οι παραπομπές στα πολιτικά κείμενα, είναι γιατί δείχνουν πως οι απόψεις ενός κειμένου έχουν διαμορφωθεί και γραφεί, όχι σε κάποιο δοκιμαστικό κενό χώρο και χρόνου, αλλά σε συνάρτηση με δεκάδες άλλες δημόσια διατυπωμένες πολιτικές απόψεις άλλων εγχειρημάτων, οι οποίες, αναπόφευκτα, τις έχουν επηρεάσει. Πρέπει να επισημάνουμε, λοιπόν, πως οι παραπομπές σε πολιτικά κείμενα άλλων ομάδων/περιοδικών εκδόσεων είναι ενδεικτικές. Στην πραγματικότητα, σχεδόν σε κάθε περίοδο του κειμένου αντιστοιχούν από μία έως δέκα πηγές. Κι αυτό γιατί, όσα καταγράψαμε εδώ σαν αποσπασματικές θέσεις για την μεταναστευτική πολιτική δεν συζητήθηκαν πρώτη φορά φέτος τον Οκτώβριο! Αντίθετα, έχουν την καταγωγή τους σε συζητήσεις του αυτοδιαχειριζόμενου στειού νομικής τα τελευταία πέντε-έξι χρόνια.

Το έχουμε ξαναπεί: ό,τι κάνουμε κι ό,τι λέμε έχει παρελθόν: συναντούμε την δουλειά δεκάδων συντρόφων και συντροφισσών πριν από μας, διασταυρώνουμε και αξιοποιούμε εμπειρίες και χρήσιμα συμπεράσματα από συντροφικές διαδικασίες.

Ειδική μνεία αξίζει στην εισήγηση του Antifa Lab στις 3/06/2015.

Όποιος/α ενδιαφέρεται για μία πληρέστερη “βιβλιογραφία” μπορεί να επικοινωνήσει με το στέκι νομικής/project γραφείο ερευνών για την χαμένη μνήμη, στέλνοντας ένα mail στην διεύθυνση του στειού.

ΓΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

stekinomikis@espiv.net
stekinomikis.wordpress.com

ΚΑΙ ΑΠΟ ΚΟΝΤΑ:

κάθε δευτέρα 12-15
και κάθε Παρασκευή 15-18

ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟΥΣ ΔΙΑΚΡΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΠΟΛΥΕΘΝΙΚΟΥ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΤΟΥ: ΕΙΜΑΣΤΕ ΟΛΟΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΕΡΓΑΤΕΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΤΡΙΕΣ!

Έγιναν οι λιμενόματσοι σωτήρες; Έγινε η ελληνική κοινωνία αντιρατσιστική; Ποιοι είναι όλοι αυτοί οι φιλόανθρωποι και οι ανθρωπιστές; Συνεργάζεται η frontex με τον ερυθρό σταυρό; Τι σκατά σημαίνει “ευρωπαϊκή κρίση αλληλεγγύης”; Και, γιατί νοιάζεται τόσο πολύ το ελληνικό κράτος για τους πρόσφυγες;

Είναι πολλά τα ερωτήματα, είναι πολλά και τα λεφτά. Μην σας κρατάμε σε αγωνία: το ελληνικό κράτος καταφάσκει στην “προσφυγική κρίση” γιατί αυτό υπαγορεύουν τα συμφεροντά του: τα κονδύλια της ΕΕ, την στρατιωτική του ισχύ στο αιγαίο, τις γεωπολιτικές επιδιώξεις του. Η διάκριση σε πρόσφυγες που-δικαιούνται-άσυλο και μετανάστες/ριες-που-πρέπει-να-βγάλουν-το σκασμό υπακούει στις μεθοδεύσεις των αφεντικών για την δολοφονική υποτίμηση του πολυεθνικού προλεταριάτου. Ξανά και ξανά: όλοι οι μετανάστες εργάτες είναι πρόσφυγες πολέμου και όλοι οι πρόσφυγες πολέμου είναι μετανάστες εργάτες. Κάθε άλλη παραδοχή ανήκει στη νομική γλώσσα, στη γλώσσα του κράτους. Τόσο απλά.

**ΤΕΤΑΡΤΗ 25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
17.00
ΣΤΟ ΑΥΤΟΔΙΑΧΕΙΡΙΖΟΜΕΝΟ
ΣΤΕΚΙ ΝΟΜΙΚΗΣ:**

**ΠΡΟΒΟΛΗ VIDEO ΤΟΥ ANTIFA PROJECTOR
+ ΕΙΣΗΓΗΣΗ/ΣΥΖΗΤΗΣΗ:**

**ΠΡΟΣΦΥΓΙΚΗ ΚΡΙΣΗ, Ε;
BUSINESS AS USUAL
Ή ΘΕΣΕΙΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΙΣ
ΚΑΛΕΣ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΑΜΝΗΣΙΑ**

